

Rapportage - Monitor dak- en thuisloosheid

Stand van zaken over de eerste helft van 2021

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Directie Maatschappelijke Ondersteuning (DMO)

14 december 2021

Kwantitatieve monitor om de voortgang op landelijke programma's rondom dak- en thuisloosheid te meten

Introductie en doelstelling van de monitoring

Deze rapportage is de laatste in een reeks van drie rapportages van de monitor dak- en thuisloosheid. De eerste rapportage is gepubliceerd op 7 december 2020 en heeft betrekking op gegevens over het eerste halfjaar van 2020. De tweede rapportage over het tweede halfjaar van 2020 is gepubliceerd op 21 juni 2021. Deze laatste rapportage geeft een beeld van de gegevens die zijn verzameld over het eerste halfjaar van 2021. Momenteel wordt door het ministerie van VWS (hierna: VWS) onderzocht op welke manier deze monitor gecontinueerd wordt.

In het periodieke onderzoek van het CBS naar het aantal dak- en thuisloze personen in Nederland werd in 2018 geconstateerd dat Nederland naar schatting 39,3 duizend daklozen in de leeftijd van 18 tot 65 jaar telde¹. Dat was een verdubbeling van het aantal in 2009 (17,8 duizend).

Naar aanleiding hiervan zijn er in de afgelopen jaren verschillende initiatieven ontwikkeld om het aantal dak- en thuisloze personen terug te dringen. Waar in 2019 al het 'Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019-2021'² is opgezet met 100%-ambitie-pilots in 14 centrumgemeenten, volgde een jaar later ook 'Een (t)huis, een toekomst'³, een brede aanpak van dak- en thuisloosheid gericht op alle dak- en thuisloze mensen voor wie het streven is om wonen met of zonder begeleiding mogelijk te maken. Beide programma's zijn gericht op het fors terugdringen van dak- en thuisloosheid vóór eind 2021, opdat niemand meer op straat hoeft te slapen.

Vanwege de nauwe verbondenheid tussen deze twee plannen van aanpak en het gebrek aan zicht op gemeentelijk niveau, heeft VWS gevraagd om een monitor dak- en thuisloosheid in te richten om de voortgang op beide plannen in samenhang te volgen en tegelijkertijd handvatten te bieden om de programma's succesvol te laten zijn in de verschillende gemeenten.

Het doel van deze monitor is om gedurende de looptijd van het 'Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019-2021' en de Brede Aanpak 'Een (t)huis, een toekomst' een breder en beter zicht te krijgen op de dak- en thuisloze personen in de verschillende centrumgemeenten.

Context van de monitor

In deze monitor wordt uitgegaan van de definitie van dak- en thuisloze personen van het CBS: *Dak- en thuisloze personen zijn personen, ouder dan 18 jaar, die niet beschikken over een eigen woonruimte en geen vooruitzicht hebben op een stabiele slaapplek en zijn aangewezen op:*

- *buiten slapen, ofwel overnachten in de open lucht en in overdekte openbare ruimten, zoals portieken, fietsenstallingen, stations, winkelcentra, een bootje of een auto;*
- *binnen slapen in passantenverblijven, noodopvang en 24-uursvoorzieningen van de maatschappelijke opvang;*
- *binnen slapen bij vrienden, kennissen of familie (bankslapers).*

Kortom: alle dak- en thuisloze personen van 18 jaar en ouder voor wie het streven is om wonen met of zonder begeleiding aan te bieden, vallen onder de gehanteerde definitie.

Qua methodiek wijkt deze monitor sterk af van de methode die het CBS hanteert in zijn onderzoek naar dak- en thuisloosheid. Eerder refereerden we al aan de aantallen uit dit onderzoek. Recente cijfers van het CBS laten een lichte afname zien, namelijk van ruim 39 duizend in 2018 tot 36 duizend in 2020 en 32 duizend in 2021⁴. Het is hierbij van belang te noemen dat de aantallen dak- en thuisloze personen in dit CBS onderzoek een schatting zijn. In zijn methode gaat het CBS uit van gegevens uit een drie registers welke vervolgens door toepassing van statistische modellen opgehoogd worden naar een schatting van de totale populatie daklozen in Nederland.

Deze monitor gaat uit van aantallen dak- en thuisloze personen die daadwerkelijk in beeld zijn bij de centrumgemeenten en over wie individueel gerelateerde informatie beschikbaar is. Deze monitor includeert daarmee alleen dak- en thuisloze personen die daadwerkelijk geteld kunnen worden uit bronnen die de centrumgemeenten hanteren. De vrouwenopvang is in deze monitor uitgesloten.

(1) CBS, Aantal daklozen sinds 2009 meer dan verdubbeld (2) Ministerie van VWS, Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019-2021 (3) Ministerie van VWS, Een (t)huis, een toekomst – De aanpak van dak- en thuisloosheid (4) Aandeel jongere daklozen in 5 jaar tijd gehalveerd (cbs.nl)

Monitoren op daadwerkelijk geïdentificeerde personen geeft meer zekerheid, maar volledigheid kan nog niet gegarandeerd worden

Resultaten

In de monitor over het eerste halfjaar van 2021 zijn 22.528 dak- en thuisloze personen geïnccludeerd. Hiervan is 72% man en 28% vrouw. Hieronder vallen 5.671 dak- en thuisloze jongeren (18 tot 27 jaar) (25%). Onder jongeren is 59% man en 41% vrouw. Deze personen zijn in kaart gebracht in 40 van de 43 centrumgemeenten. Op beleidsniveau hebben 41 van de 43 centrumgemeenten gegevens aangeleverd.

De tijd tot de langdurige opvang was in de G4 langer (179 dagen) dan in de overige centrumgemeenten (84 dagen), net als de duur van de langdurige opvang (631 dagen in de G4; 228 dagen in de overige centrumgemeenten). Voor jongeren was een vergelijkbaar beeld te zien. Ongeveer 13% van de uitgestroomde dak- en thuisloze personen valt tussen vier maanden en twee jaar weer terug.

Het aantal opvangplekken is licht gedaald gedurende het eerste halfjaar van 2021. Dit geldt voor zowel eenpersoonskamers als meerpersoonskamers. Verder zijn 2.759 woonplekken in het kader van de Brede Aanpak gerealiseerd. Daarnaast zijn in dezelfde periode 4.442 woonplekken gerealiseerd door prestatieafspraken met woningcorporaties. De doelgroep voor woonplekken vanuit prestatieafspraken is breder dan alleen dak- en thuisloze personen.

Op de volgende pagina is een overzicht van een selectie van de inzichten op een grafische manier weergegeven.

Kenmerken van de data-aanlevering

Alle 43 centrumgemeenten is gevraagd om gegevens aan te leveren over dak- en thuisloze personen die bekend waren tussen 1 januari 2021 en 30 juni 2021; 40 van de 43 centrumgemeenten hebben gegevens aangeleverd, welke zijn verwerkt in deze derde rapportage. In de rapportage over het tweede halfjaar van 2020 zijn gegevens van 42 centrumgemeenten beschikbaar en over het eerste halfjaar van 43 centrumgemeenten (dit waren er 35 ten tijde van de eerste rapportage).

Tussen de eerste en de tweede rapportage is een groot aantal verbeteringen doorgevoerd in de uitgevraagde indicatoren. Definities zijn helderder geformuleerd, en administratieve lasten zijn verlaagd door het op een andere wijze uitvragen van gegevens over dak- en thuisloze personen. Hierdoor zijn de uitkomsten uit de tweede data-uitvraag betrouwbaarder en vollediger, maar op een aantal punten niet goed vergelijkbaar zijn met die uit de eerste data-uitvraag. Voor de derde rapportage

is besloten om definities verder te verhelderen en aanleverprocessen te verbeteren, zolang de uitkomsten vergelijkbaar bleven met die van de tweede uitvraag. Deze derde rapportage sluit dus wel beter aan op de tweede uitvraag. Hierdoor zijn vergelijkingen met de tweede rapportage beter te maken. Een nadeel is dat niet alle gemeenten data hebben aangeleverd in de derde data-uitvraag.

Tijdens de uitvoering van de monitor zijn gemeenten gestimuleerd om gebruik te maken van verschillende bronnen om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van dak- en thuisloze personen. Bovendien is er in gezamenlijkheid met belanghebbenden continu toegewerkt naar het verder aanscherpen en verhelderen van definities van indicatoren rondom dak- en thuisloosheid. Het blijft echter aannemelijk dat centrumgemeenten niet het volledige beeld van het aantal dak- en thuisloze personen hebben. Dit komt doordat niet alle voorzieningen waar dak- en thuisloze personen gebruik van maken een eenduidige wijze van registreren hebben. Daarnaast is van enkele gemeenten bekend dat niet alle voorgestelde bronnen geraadpleegd konden worden. De monitor telt daarmee alleen de dak- en thuisloze personen die daadwerkelijk in beeld zijn bij de centrumgemeenten. Dak- en thuisloze personen die buiten de gebruikte bronnen vallen, zijn daardoor niet meegeteld in deze monitor.

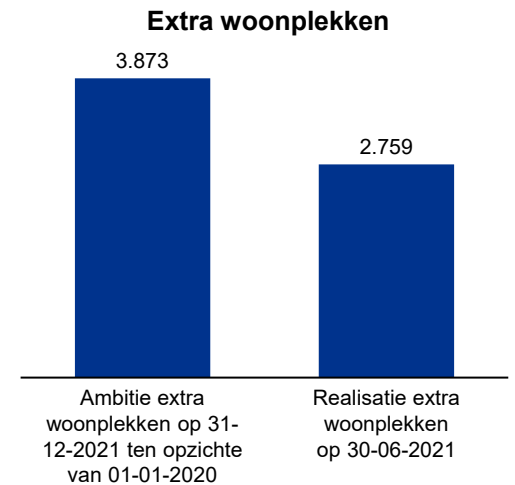
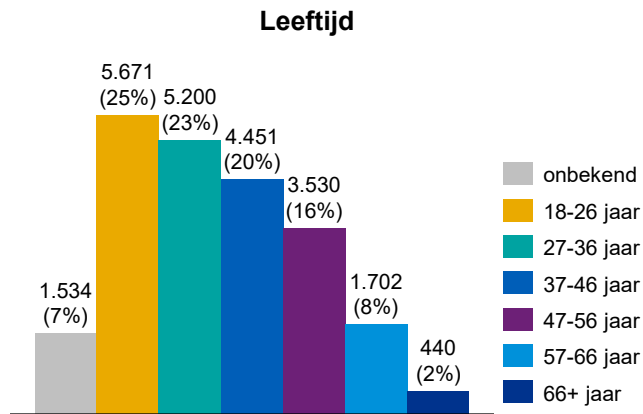
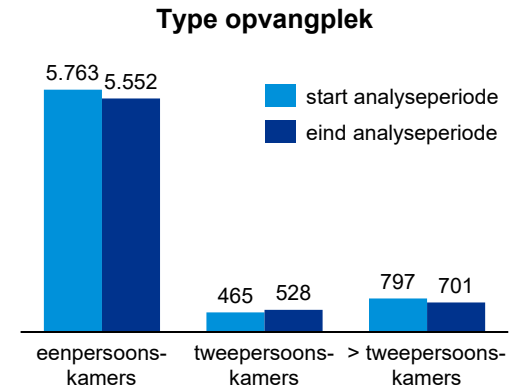
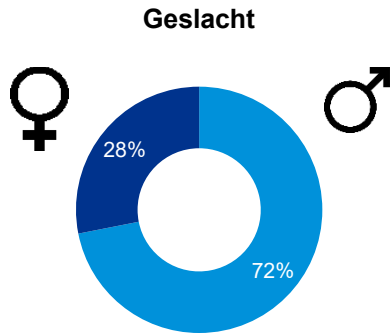
Door de continue inzet op kwaliteitsverbeteringen in de monitor is voor verschillende belanghebbenden een beter zicht op ontstaan de knelpunten in de registratie en de dataontsluiting. Sommige centrumgemeenten geven aan dat de registratie niet goed aansluit bij de gevraagde gegevens in deze monitor. Verbeteringen in de registraties en aanleverprocessen hebben er wel toe geleid dat verschillende gemeenten vollediger zijn geweest in de latere aanleveringen in vergelijking met de eerste aanlevering. Dit is een gunstige ontwikkeling, maar hierdoor is het lastiger om de trends in aantallen dak- en thuisloze personen te duiden.

Vervolg

Dit is de laatste van drie rapportages over het aantal dak- en thuisloze personen. Tegelijkertijd aan deze monitor is samen met VWS toegewerkt naar een voorstel voor een structurele wijze van monitoren van deze doelgroep, waarin aangesloten wordt op de infrastructuur van de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (GMSD).

Grafische weergave van selectie-indicatoren over het eerste halfjaar 2021¹

22.528 dak- en thuisloze personen in deze monitor

(1) De figuren links op de pagina hebben betrekking op de aangeleverde gegevens op persoonsniveau van 22.528 dak- en thuisloze personen door 40 van de 43 centrumgemeenten. De 40 centrumgemeenten hebben op beleidsniveau (rechts) niet alle gevraagde gegevens aangeleverd. Hierdoor is niet met zekerheid te zeggen of de aantallen volledig zijn.

Komende periode ligt de focus op verdere verbetering van registratie en dataverzameling en wordt een structurele variant onderzocht

Aanbevelingen voor het vervolg

Gedurende de looptijd van de monitor is met de verschillende betrokken partijen gewerkt aan het optimaliseren ervan. De inzichten die hieruit voortkwamen hebben bijgedragen aan verbetering van de monitor en daarmee het zicht op de doelgroep en een passend handelingsperspectief. Hieronder delen we enkele aanvullende aanbevelingen voor het vervolg van de monitoring op dak- en thuisloze personen.

- De verscheidenheid in voorzieningen voor dak- en thuisloze personen tussen gemeenten zorgt voor een grote variatie in casuïstiek die, ondanks aangescherpte definities, door gemeenten verschillend geregistreerd en aangeleverd worden. In de ontwikkelfase tot aan de start van de eerstvolgende uitvraag is het belangrijk overeenstemming te bereiken tussen de verschillende gemeenten, client- en brancheorganisaties.
- Om het handelingsperspectief vanuit de monitor continu te blijven verbeteren, is het noodzakelijk om de onderdelen van de monitor te blijven toetsen aan de behoefte bij belangrijke partners in het veld.
- Voor de centrumgemeenten, en veelal ook de aanbieders die een deel van de informatie leveren, is de huidige aanlevering een grote opgave. Het verbeteren van de registratie is een intensieve opdracht die veel impact heeft op de aanpak van de problematiek van dak- en thuisloosheid. In de doorontwikkeling van de monitor is het belangrijk dat goede voorbeelden van registratieverbeteringen tussen gemeenten gedeeld worden en een lerend effect van elkaar gefaciliteerd wordt. Dit kan in korte publicaties of tijdens leercirkels meer aandacht krijgen.

De continuering van de monitor biedt veel voordelen, maar er moeten ook belangrijke afwegingen worden gemaakt. Zo gaat een beter zicht op de doelgroep vaak gepaard met betere en meer registratie. De administratieve last mag echter nooit belemmerend zijn voor de primaire dienstverlening die de gemeenten en (opvang)organisaties bieden. Aanvullend op bovenstaande, is registratie op BSN-niveau (indien beschikbaar) noodzakelijk voor het voorkomen van dubbeltellingen binnen, maar ook tussen gemeenten. De vraag is of dit voor de volledige doelgroep mogelijk is. Keuzes over bovenstaande dilemma's zijn noodzakelijk om tot een structurele monitor te komen. Als gevolg van deze keuzes zullen er ook concessies moeten worden gedaan in wat wel en niet verwacht mag worden van de dienstverlenende organisaties.

Inhoud

7

1. Achtergrond en vraagstelling

- 1.1 Inleiding
- 1.2 Achtergrond en aanleiding
- 1.3 Doelstelling van de monitor
- 1.4 Afbakening
- 1.5 Zeven uitgangspunten voor de monitor
- 1.6 Leeswijzer

10

2. Context van de monitor

- 2.1 Landelijke programma's rondom dak- en thuisloosheid
- 2.2 Gemeenschappelijke taal
- 2.3 Indicatoren en eenduidige definities

14

3. Resultaten monitor

- 3.1 Duiding bij de monitor
- 3.2 Vergelijking metingen ten behoeve van Actieprogramma
- 3.3 Algemene kenmerken doelgroep
- 3.4 Preventie van dak- en thuisloosheid
- 3.5 Instroom in begeleiding/opvang
- 3.6 Verblijf in de opvang
- 3.7 Uitstroom en vervolgplekken

29

4. Het vervolg van de monitor

- 4.1 Huidige knelpunten in de monitor
- 4.2 De monitor als ontwikkelmodel naar structurele monitoring
- 4.3 Aanbevelingen voor het vervolg

32

Bijlagen

- A: Aanpak en methoden
- B: Definitie- en indicatorenlijst data-uitvraag
- C: Projectstructuur

1. Achtergrond en vraagstelling

Achtergrond en doelstelling van de monitor

1.1 Inleiding

Deze rapportage is de laatste in een reeks van drie rapportages van de monitor dak- en thuisloosheid. De [eerste rapportage](#) is gepubliceerd op 7 december 2020 en heeft betrekking op gegevens over het eerste halfjaar van 2020. De [tweede rapportage](#) over het tweede halfjaar van 2020 is gepubliceerd op 21 juni 2021. Deze laatste rapportage geeft een beeld van de gegevens die zijn verzameld over het eerste halfjaar van 2021. Momenteel wordt door het ministerie van VWS (hierna: VWS) onderzocht op welke manier deze monitor gecontinueerd wordt.

1.2 Achtergrond en aanleiding

In het periodieke onderzoek van het CBS naar het aantal dak- en thuisloze personen in Nederland werd in 2018 geconstateerd dat Nederland *naar schatting* 39,3 duizend daklozen in de leeftijd van 18 tot 65 jaar¹ telde. Dat was een verdubbeling van het aantal in 2009 (17,8 duizend).

Naar aanleiding hiervan zijn er in de afgelopen jaren verschillende initiatieven ontwikkeld om het aantal dak- en thuisloze personen terug te dringen. Waar in 2019 al het 'Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019-2021'² is opgezet met 100%-ambitie-pilots in 14 centrumgemeenten, volgde een jaar later het programma 'Een (t)huis, een toekomst'³, een brede aanpak van dak- en thuisloosheid dat zich richt op alle dak- en thuisloze mensen voor wie het streven is om wonen met of zonder begeleiding mogelijk te maken. Beide programma's zijn gericht op het fors terugdringen van dak- en thuisloosheid vóór eind 2021, opdat niemand meer op straat hoeft te slapen.

Vanwege de nauwe verbondenheid tussen deze twee plannen van aanpak en het gebrek aan zicht op gemeentelijk niveau, heeft VWS gevraagd om een monitor dak- en thuisloosheid in te richten om de voortgang op beide plannen in samenhang te volgen en tegelijkertijd handvatten te bieden om de programma's succesvol te laten zijn in de verschillende gemeenten.

1.3 Doelstelling van de monitor

Het doel van deze monitor is om gedurende de looptijd van het 'Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019-2021' en de Brede Aanpak 'Een (t)huis, een toekomst' een breder en beter zicht te krijgen op de dak- en thuisloze personen in de verschillende centrumgemeenten. Daarbij is de ambitie om volgens eenduidige definities en gebruik van meerdere bronnen juiste en volledige data aan te leveren,

zodat gemeenten doelgericht kunnen sturen.

Meer specifiek gaat het om de volgende punten:

- Monitoren van de voortgang van de 100%-ambitie-pilots van het 'Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren' en de voortgang van de Brede Aanpak 'Een (t)huis, een toekomst'.
- Gezamenlijk met pilotgemeenten toewerken naar definities en een werkbare methode voor gegevensverzameling.
- Faciliteren van centrumgemeenten om volgens eenduidige definities de juiste data aan te leveren gedurende de aanleverperiodes.
- Oplevering van drie visueel aantrekkelijke rapportages (november 2020, juni 2021 en eind 2021), geschikt voor zending aan de Tweede Kamer.

De geleerde lessen uit deze periodieke tijdelijke monitor kunnen op termijn ingezet worden om structurele monitoring van de doelgroep in de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (GMSD) mogelijk te maken.

1.4 Afbakening

De volgende drie punten geven inzicht in de scope van de opdracht:

- Ontwerp en uitvoering van een *kwantitatieve* monitor voor het 'Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019-2021' en de Brede Aanpak 'Een (t)huis, een toekomst'.
- De monitor is gericht op geregistreerde dak- en thuisloze personen (18 jaar en ouder) die niet beschikken over een eigen woonruimte en geen vooruitzicht hebben op een stabiele slaapplek (zie gedetailleerde omschrijving in bijlage B). Personen in beschermd wonen of in vrouwen- of mannenopvang worden niet meegenomen in deze monitor.
- Het kwalitatieve aspect wordt door VWS zelf verhalend in beeld gebracht.

(1) CBS, Aantal daklozen sinds 2009 meer dan verdubbeld (2) Ministerie van VWS, Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019-2021 (3) Ministerie van VWS, Een (t)huis, een toekomst – De aanpak van dak- en thuisloosheid

Uitgangspunten bij de monitor

1.5 Zeven uitgangspunten voor de monitor

Zeven uitgangspunten zijn leidend geweest bij de monitor:

1. Deze kwantitatieve monitor biedt één integraal inzicht in de voortgang van het 'Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019-2021' en de Brede Aanpak 'Een (t)huis, een toekomst'. In de monitor kan onderscheid worden gemaakt in leeftijd (27- en 27+) waardoor de programma's ook kunnen worden gesplitst.
2. Het uitgangspunt is om – waar mogelijk – aan te sluiten bij bestaande indicatoren/infrastructuur vanuit gemeenten of reeds bestaande (openbare) bronnen om de administratieve lasten te beperken.
3. De indicatoren van de nulmeting (eind 2019) van onderzoeksbureau Significant vormen de basis van de monitor. De aanbevelingen van Significant worden – indien wenselijk – meegenomen en in overleg met de begeleidingscommissie en pilotgemeenten overgenomen.
4. De monitor sluit – waar mogelijk – aan bij de gehanteerde definities van de nulmeting van onderzoeksbureau Significant. Deze definities zijn in de nulmeting leidend geweest voor een heldere data-uitvraag en reeds bekend bij de gemeenten.
5. De uitkomsten van de monitor geven inzicht in de voortgang van de programma's, waarbij leren en verbeteren centraal staan.
6. De monitor is tussen de eerste en de tweede meting in ontwikkeling geweest met als perspectief aan te sluiten bij de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (indien haalbaar). De ontwikkeling verbetert de zeggingskracht van de monitor, maar beperkt tegelijkertijd de vergelijkbaarheid met eerdere metingen. De nieuwste uitkomsten worden wederom gebruikt voor verdere ontwikkeling.
7. Afhankelijk van de doelstelling worden indicatoren uitgevraagd / zijn indicatoren beschikbaar op het niveau van de centrumgemeente.

1.6 Leeswijzer

Deze rapportage bestaat uit vier hoofdstukken: de inleiding (dit hoofdstuk), een beschrijving van de context van de monitor (hoofdstuk 2), de resultaten van de monitor (hoofdstuk 3) en het vervolg van de monitor (hoofdstuk 4).

2. Context van de monitor

Monitoren van de voortgang op landelijke programma's rondom dak- en thuisloosheid

Dit hoofdstuk schetst de context van de laatste rapportage van deze monitor. Belangrijke onderwerpen hierbij zijn de landelijke programma's rondom dak- en thuisloosheid, de eerder uitgevoerde metingen – zoals de nulmeting van het Actieprogramma en de eerste twee metingen van deze monitor – en inzicht in de gemeenschappelijke taal rondom dak- en thuisloosheid.

2.1 Landelijke programma's rondom dak- en thuisloosheid

Vanuit de meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn sinds 2019 meerdere initiatieven opgestart, waaronder het 'Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren' en de Brede Aanpak. Deze projecten worden hieronder nader toegelicht.

2.1.1 'Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019-2021'

In 2019 is het 'Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019-2021' (hierna: Actieprogramma) gestart, met een mix van advisering en ondersteuning aan gemeenten, lokale pilots, vernieuwend denken en aandacht voor de (uitvoering van) relevante wet- en regelgeving. In het Actieprogramma wordt gewerkt langs vijf actielijnen, die zijn uitgewerkt in een aantal acties:

1. Preventie, nazorg en regie
2. Financiële bestaanszekerheid
3. Persoonlijke ontwikkeling en scholing
4. Opvang en wonen
5. Helpende regels

Overkoepelend bevat het Actieprogramma een aantal onderdelen waaronder de ambitie: 100%-terugdringing dak- en thuisloosheid onder jongeren van 18-27 jaar oud (lokale pilots). De pilotgemeenten committeren zich aan deze ambitie waarbij geen enkele jongere eind 2021 langdurig (dat wil zeggen > 3 maanden) in de opvang zit. De jongeren worden in intensieve lokale pilots, op basis van hun individuele behoeften, ondersteund en gevolgd om te kunnen vaststellen of inderdaad sprake is van een duurzame oplossing. De deelnemende gemeenten en organisaties publiceren in samenspraak met de jongeren over de aanpak, de resultaten en de belangrijkste lessen, waarmee opschaling van de succesvolle aanpakken wordt gestimuleerd en meer inzicht wordt verkregen in de bijbehorende

maatschappelijke kosten en baten.

2.1.2 Brede Aanpak 'Een (t)huis, een toekomst'

Met de Brede Aanpak beoogt het kabinet de gemeenten en andere betrokken partijen extra te ondersteunen op het gebied van preventie, vernieuwing van de opvang en wonen met begeleiding. Rond deze drie thema's zijn zeven doelstellingen geformuleerd.

Thema 1: Preventie

1. Alle gemeenten hebben beleid geformuleerd op het gebied van de preventie en vroegsignalering van schulden om huisuitzettingen te voorkomen.
2. Alle centrumgemeenten zetten in op preventie van dak- en thuisloosheid.
3. Alle gemeenten voorkomen dat dak- en thuisloosheid plaatsvindt na uitstroom uit een institutie (bijv. Jeugdzorg (18-/18+), GGZ-instelling en na detentie).

Thema 2: Vernieuwing van de opvang

4. Alle centrumgemeenten realiseren succesvolle uitstroom naar een passende woonplek.
5. Alle regio's zetten in op de kwaliteit en kleinschaligheid van de maatschappelijke (nacht)opvang.

Thema 3: Wonen met begeleiding

6. Gemeenten pakken dak- en thuisloosheid aan op basis van het principe 'wonen eerst'. De gezamenlijke ambitie is om eind 2021 10.000 extra tijdelijke of permanente woonplekken te realiseren met de benodigde (ambulante) begeleiding voor (dreigend) dak- en thuisloze mensen.
7. Alle gemeenten hebben vóór eind 2021 (aangescherpte) prestatieafspraken gemaakt met woningcorporaties en huurdersorganisaties over het aantal extra te realiseren woonplekken voor (dreigend) dak- en thuisloze mensen.

In verband met COVID-19 is reeds een aantal maatregelen genomen om te voorkomen dat door deze crisis nóg meer mensen dak- en thuisloos worden. Zo zijn regelingen getroffen om financiële bestaanszekerheid voor een groot deel van de bevolking te behouden en worden huisuitzettingen voorkomen⁽¹⁾. Maar naast deze maatregelen is de uitvoering van de Brede Aanpak cruciaal.

(1) [Kamerbrief over Een \(t\)huis, een toekomst, De aanpak van dak- en thuisloosheid | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Gebruik van gemeenschappelijke taal blijft van groot belang

2.2 Gemeenschappelijke taal

De effectieve meting van dak- en thuisloosheid begint met duidelijke en eenduidige definities. Er bestaan echter verschillen in de gehanteerde definities tussen bijvoorbeeld gemeenten, het Rijk en internationale organisaties. Zo bestaat er de Europese typologie van dak- en thuisloosheid en huisvestingsuitsluiting (ETHOS)¹ die door de VNG is vertaald naar de Nederlandse context. Ook worden er definities gebruikt uit de monitor stedelijk kompas 2012 van het Trimbos-instituut² en hanteert het CBS een eigen definitie³. In overleg met verschillende partijen is op basis van deze bestaande definitie een bruikbare definitie ontwikkeld voor deze monitor.

2.2.1 Gebruikte definitie rondom dak- en thuisloosheid

Bij de start van deze monitor zijn wij uitgegaan van de definitie van dak- en thuisloze personen van het CBS:

Dak- en thuisloze personen zijn personen (18 jaar en ouder) die niet beschikken over een eigen woonruimte en geen vooruitzicht hebben op een stabiele slaapplek en zijn aangewezen op:

- *buiten slapen, ofwel overnachten in de open lucht en in overdekte openbare ruimten, zoals portieken, fietsenstallingen, stations, winkelcentra, een bootje of een auto;*
- *binnen slapen in passantenverblijven, noodopvang en 24-uursvoorzieningen van de maatschappelijke opvang;*
- *binnen slapen bij vrienden, kennissen of familie (bankslapers).*

Kortom: alle dak- en thuisloze personen (van 18 jaar en ouder) voor wie het streven is om wonen met of zonder begeleiding aan te bieden, vallen onder de gehanteerde definitie.

2.2.2 In beeld brengen dak- en thuisloze personen

Qua methodiek wijkt deze monitor sterk af van de methode die CBS hanteert in zijn onderzoek naar dak- en thuisloosheid. Eerder refereerden we al aan de aantallen uit dit onderzoek. Recente cijfers van het CBS laten een lichte afname zien, namelijk van 39 duizend in 2018 naar 32 duizend in 2021⁴. Het is hierbij van belang te noemen dat de aantallen dak- en thuisloze personen in dit CBS-onderzoek een schatting zijn. In zijn methode gaat het CBS uit van gegevens uit drie registers welke vervolgens door toepassing van statistische modellen opgehoogd worden naar *een schatting van* de totale populatie daklozen in Nederland.

Deze monitor gaat uit van aantallen dak- en thuisloze personen die *daadwerkelijk in beeld zijn* bij de centrumgemeenten en over wie individueel gerelateerde informatie beschikbaar is. Deze monitor includeert daarmee alleen dak- en thuisloze personen die daadwerkelijk geteld worden uit bronnen die de centrumgemeenten hanteren. Vrouwen in de vrouwenopvang zijn in deze monitor uitgesloten.

2.3 Indicatoren en eenduidige definities

Voorafgaand aan deze derde rapportage van de monitor dak- en thuisloosheid zijn er resultaten behaald uit eerdere metingen. Zoals beschreven in hoofdstuk 1 is het doel van de opdracht enerzijds het monitoren van de voortgang, maar anderzijds ook het verbeteren van de monitor. Daarom is er gedurende de periode van deze monitor continu afstemming geweest met pilotgemeenten en branchepartijen (vanuit de begeleidingscommissie, zie bijlage C). Deze afstemming heeft geleid tot tussentijdse aanpassingen in de geselecteerde indicatoren en aanscherpingen in de bijbehorende definities. Dit heeft te allen tijde plaatsgevonden met als doel het creëren van een gemeenschappelijke en zo eenduidig mogelijke taal. Dit proces is echter nog niet af, hierover meer in hoofdstuk 4.

(1) [FEANTSA](#), European Typology on Homelessness and Housing Exclusion (2) [Trimbos instituut](#), Monitor stedelijk kompas 2012 (3) [CBS](#), Dakloos in Nederland (4) [Aandeel jongere daklozen in 5 jaar tijd gehalveerd \(cbs.nl\)](#)

Indicatoren derde uitvraag monitor dak- en thuisloosheid

2.3 Indicatoren en eenduidige definities (vervolg)

De meest actuele set indicatoren die is voortgekomen uit de doorontwikkeling tijdens het project bestaat uit vier kernindicatoren die door gemeenten op persoonsniveau zijn aangeleverd:

- *Aantal dak- en thuisloze personen in beeld*
- *Tijd tot de opvang*
- *Duur van de opvang*
- *Mate van terugval*

Aanvullend hierop worden gegevens over leeftijd, geslacht, gemeente en wachttijdzorg opgevraagd, aangevuld met een facultatieve uitvraag naar persoonskenmerken en informatie met betrekking tot uitstroom. Naast de gegevens op persoonsniveau, monitoren we ook op indicatoren die inzicht geven in het beleid van gemeenten. Er wordt onder andere gekeken naar het aantal langdurige en directe opvangplekken, gerealiseerde woonplekken en het wel of niet formuleren en uitvoeren van beleid op preventie. Een overzicht van de indicatoren die gemeten zijn in de derde data-uitvraag is te vinden onderaan deze pagina.

#	Indicator (persoonsniveau)	In monitor sinds
1	Aantal dak- en thuisloze personen	Nulmeting
2	Verdeling naar geslacht	Nulmeting
2a	Beschikbaarheid van BSN-nummer	Derde rapportage
3	Verdeling naar leeftijdsgroep	Nulmeting
4	Verdeling naar gemeente	Eerste rapportage
5	Verdeling naar persoonlijke kenmerken	Nulmeting (aangescherpt)
6	Verdeling naar oorzaken van dak- en thuisloosheid	Nulmeting (aangescherpt)
7	Passende wachttijdzorg ingezet	Nulmeting (aangescherpt)
8	Verdeling naar type ingezette opvang	Nulmeting (aangescherpt)
9	Tijd tot langdurige opvang	Nulmeting
10	Verblijfsduur in langdurige opvang	Nulmeting
11	Verdeling naar reden van uitstroom	Eerste rapportage
12	Verdeling naar type vervolgplek	Nulmeting
13	Mate van terugval	Nulmeting

#	Indicator (beleidsniveau)
1	Formulering beleid en actie op schuldhulpverlening
2	Formulering beleid en actie op huisuitzettingen
3	Formulering beleid en actie op uitstroom
4	Aantal directe opvangplekken (en aantal winteropvangplekken) aan de start en het einde van de analyseperiode
5	Aantal langdurige opvangplekken aan de start en het einde van de analyseperiode (incl. onderverdeling < 27 en ≥ 27 jaar)
6	Onderverdeling van de langdurige opvangplekken naar grootte van de kamers aan de start en het einde van de analyseperiode
7	Ambitie en realisatie van extra woonplekken in het kader van de Brede Aanpak (incl. onderverdeling < 27 en ≥ 27 jaar)
8	Realisatie van extra woonplekken door prestatieafspraken met woningcorporaties (incl. inzicht of er specifieke afspraken zijn voor dak- en thuisloze personen)

3. Resultaten monitor

Duiding bij de monitor is relevant om de resultaten in het juiste perspectief te plaatsen

3.1 Duiding bij de monitor

In dit hoofdstuk worden inzichten uit de monitor beschreven. Deze monitor is een monitor in ontwikkeling. Deze context is cruciaal om de bevindingen in het juiste perspectief te kunnen plaatsen en de uitkomsten te kunnen duiden. Deze context maakt dat bewegingen in trends zowel door daadwerkelijke ontwikkelingen als door aanpassingen in de data kunnen ontstaan. Zo kan een stijging in aantal dak- en thuisloze personen veroorzaakt zijn doordat er meer dak- en thuisloze personen in beeld zijn gekomen, maar kan het ook zo zijn dat er daadwerkelijk meer dak- en thuisloze personen bij zijn gekomen. Daarom is het belangrijk dat er betekenis wordt gegeven aan de data. Dit is bij uitstek iets dat in gesprek met partners tot stand komt, waarna er mogelijke beleidsaanpassingen gekozen kunnen worden.

3.1.1 Huidige rapportage sluit aan op voorgaande rapportage

Tussen de eerste en de tweede rapportage is een groot aantal verbeteringen doorgevoerd in de uitgevraagde indicatoren. Dit heeft ervoor gezorgd dat de uitkomsten uit de tweede data-uitvraag betrouwbaarder en vollediger zijn, maar op een aantal punten niet goed vergelijkbaar met die uit de eerste data-uitvraag. Deze derde rapportage daarentegen sluit wel beter aan bij de tweede uitvraag. Hierdoor zijn vergelijkingen met de vorige rapportage beter te maken.

Er zit echter wel een verschil tussen het aantal gemeenten dat gegevens voor de verschillende uitvragen hebben aangeleverd. 40 van 43 aanleverende centrumgemeenten¹ hebben vóór het verstrijken van de uiterlijke inleverdatum gegevens aangeleverd over het eerste halfjaar 2021. In de rapportage over het tweede halfjaar van 2020 zijn gegevens van 42 centrumgemeenten beschikbaar en over het eerste halfjaar van 43 centrumgemeenten (dit waren er 35 ten tijde van de publicatie van de eerste rapportage).

In de monitor gaan we in op de resultaten van het eerste halfjaar 2021, en leggen we in de duiding een link met de resultaten uit het eerste en het tweede halfjaar van 2020.

3.1.2 De monitor geeft inzicht in het aantal dak- en thuisloze personen dat in beeld is bij gemeenten of opvangorganisaties

De monitor heeft betrekking op alle volwassen dak- en thuisloze personen in Nederland, zoals de definitie in paragraaf 2.2.1 laat zien. Het is aannemelijk dat centrumgemeenten niet een volledig beeld van het aantal dak- en thuisloze personen hebben. Gemeenten bieden verschillende voorzieningen aan waar dak- en thuisloze personen gebruik van maken en kennen geen eenduidige wijze van registreren. Ondanks eenduidige definities voor deze uitvraag verschildt daardoor de wijze waarop personen in de monitor worden geïnccludeerd tussen gemeenten. Daarnaast is van een aantal centrumgemeenten bekend dat zij de uitvraag geheel doorgezet hebben naar de opvangorganisatie(s). Daarmee zijn alleen de personen in beeld gebracht die bekend zijn bij de opvang. Hierdoor wordt in sommige centrumgemeenten een deel van de doelgroep gemist, zoals bankslapers. De monitor telt daarmee alleen de dak- en thuisloze personen die daadwerkelijk in beeld zijn bij de centrumgemeenten. Dak- en thuisloze personen die buiten de gebruikte bronnen vallen, worden daardoor niet meegeteld in deze monitor.

3.1.3 Indicatoren per gemeente verschillen in volledigheid

De aangeleverde data door de 40 centrumgemeenten laten verschillen in volledigheid zien. Dit is afhankelijk van welke gegevens centrumgemeenten en opvangorganisaties registreren en van hoe makkelijk deze gegevens te ontsluiten zijn uit registraties. Sommige centrumgemeenten gaven aan dat de registratie niet goed aansluit bij de gevraagde gegevens in deze monitor. Verbeteringen in de registraties hebben er wel toe geleid dat verschillende gemeenten vollediger zijn geweest in de huidige aanlevering in vergelijking met de vorige uitvragen. Dit is een gunstige ontwikkeling, maar zorgt wel voor verminderde vergelijkbaarheid met de vorige data-aanleveringen.

In de tweede uitvraag hebben we een aantal indicatoren facultatief gemaakt (zie bijlage B). Deze indicatoren zorgden voor een te grote druk op de administratieve lasten, aangezien deze indicatoren vaak op dossierniveau moesten worden opgezocht. Door minder gegevens verplicht uit te vragen zien we sindsdien een vollediger aanlevering van gegevens voor de 'verplichte' indicatoren. Op persoonsniveau zien we enkel nog een beperkt beeld van de indicatoren 'terugval' en 'passende wachttijdzorg ingezet'. Deze gegevens worden vaak niet geregistreerd door gemeenten.

(1) [Regioatlas](#). Er zijn 43 centrumgemeenten maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Vergelijking metingen van het Actieprogramma rondom dak- en thuisloze jongeren (< 27 jaar) in 14 pilotgemeenten

3.2 Vergelijking metingen ten behoeve van Actieprogramma

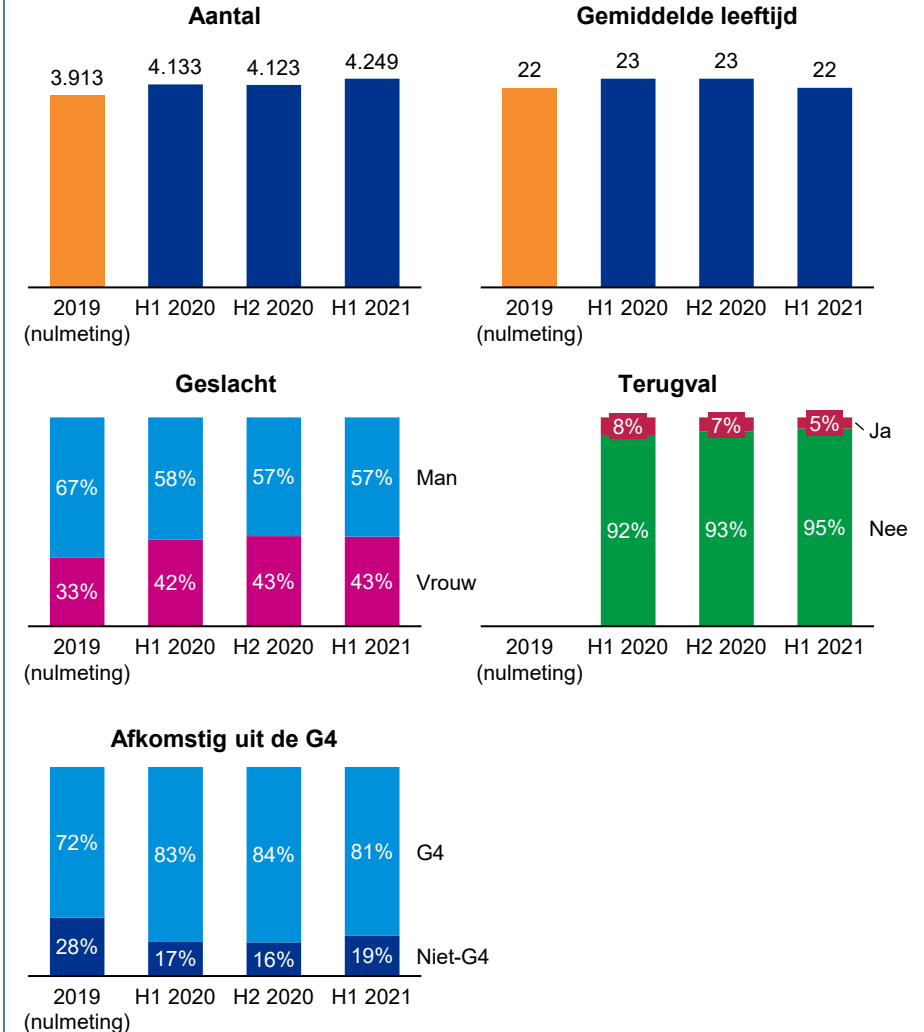
Op deze pagina wordt de huidige meting vergeleken met de eerste en tweede meting (2020) en de nulmeting (2019) van het Actieprogramma. Bij het vergelijken van de metingen is het zaak om de verschillen tussen de metingen eerst te beschouwen. De monitor over 2020 en 2021 rapporteert per halfjaar, terwijl de nulmeting betrekking heeft op het gehele jaar 2019. In de nulmeting is daarnaast sprake geweest van aanvullende schattingen, terwijl metingen met betrekking tot de huidige monitoring gebaseerd zijn op werkelijk getelde aantallen.

De nulmeting vond plaats in het kader van het 'Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren', waaraan 14 pilotgemeenten deelnamen, inclusief de G4. De gegevens hiernaast over 2020 en H1 2021 zijn derhalve gefilterd op de pilotgemeenten.

Algemene kenmerken doelgroep

De figuren rechts geven een beeld van de beschikbare inzichten over de jaren 2019, H1 en H2 2020 en H1 2021. Deze doen echter geen uitspraak over de ontwikkeling van het aantal dak- en thuisloze personen.

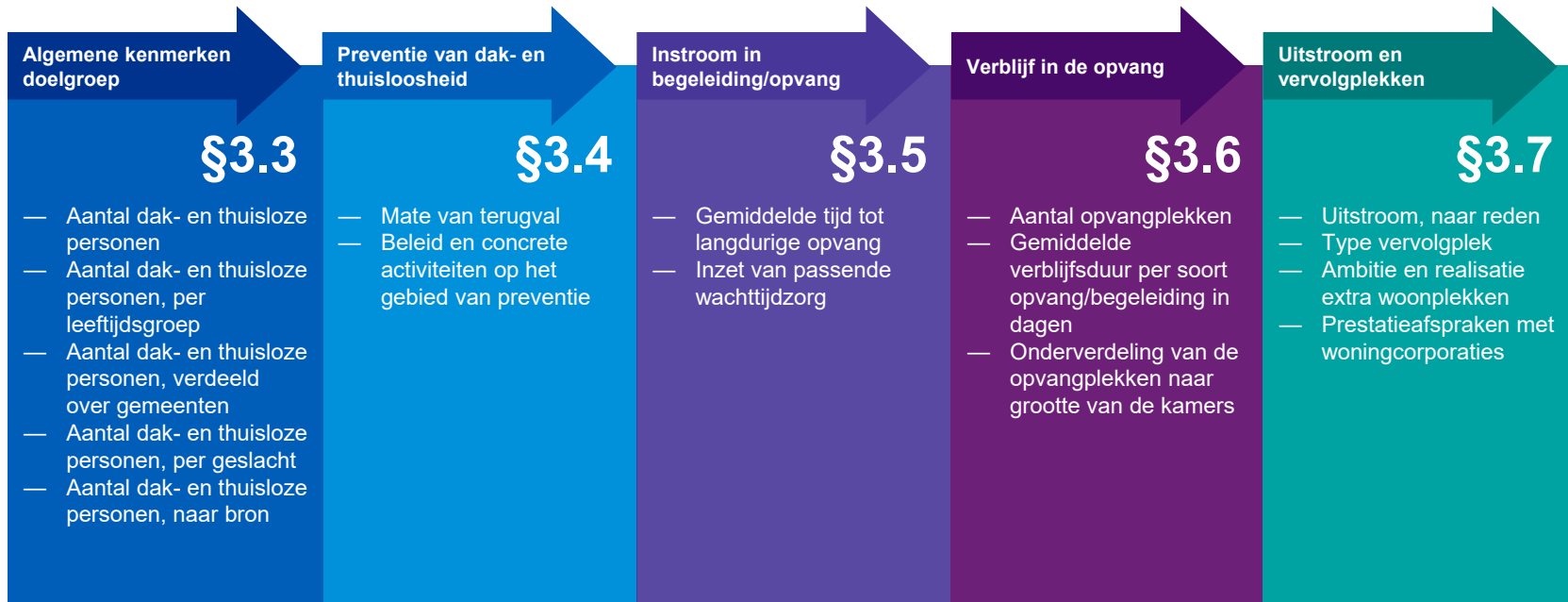
- Door de 14 pilotgemeenten zijn 4.249 jongere dak- en thuisloze personen geïnccludeerd in de monitor over het tweede halfjaar van 2020. In het eerste halfjaar van 2020 waren dit er 4.133 en in het tweede halfjaar van 2020 4.123.
- De gemiddelde leeftijd van de jongeren in deze monitor is 22 jaar in het eerste halfjaar van 2021. In het eerste en tweede halfjaar van 2020 was dit 23 jaar.
- In deze rapportage is 57% van de geïnccludeerde jongeren man, waar dit in H1 2020 58% was en in H2 2020 57%.
- De duur van langdurige opvang in het eerste halfjaar van 2021 is 360 dagen. De tijd tot langdurige opvang bedroeg in deze periode 251 dagen. Betrouwbare data over eerdere periodes zijn voor deze indicator niet beschikbaar.
- In de 14 gemeenten zien we een terugval na vier maanden in de opvang bij 5% van de jongeren in het eerste halfjaar van 2021, waar dit in H1 2020 nog 8% van de jongeren betrof en in H2 2020 7%.
- 81% van de jongeren uit de pilotgemeenten is afkomstig uit de G4. Dit is minder dan in de eerste rapportage werd gerapporteerd (83%) en minder dan in de tweede rapportage (84%).

Resultaten zijn verdeeld in vijf onderdelen

Op de volgende pagina's worden de bevindingen van de monitor uiteengezet. De inzichten worden gegeven over alle centrumgemeenten waarvan tijdig gegevens aangeleverd zijn. De bevindingen zijn ingedeeld in vijf onderwerpen en worden per paragraaf toegelicht.

Hieronder is weergegeven welke inzichten per paragraaf worden beschreven.

In totaal zijn er 22.528 dak- en thuisloze personen in beeld bij de gemeenten in het eerste halfjaar van 2021

3.3 Algemene kenmerken doelgroep

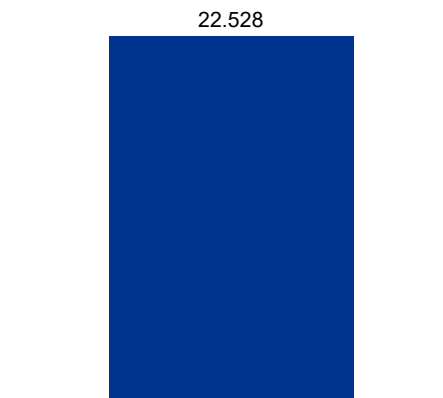
Aantal dak- en thuisloze personen

- In totaal zijn 22.528¹ dak- en thuisloze personen geïncludeerd in de monitor over het eerste halfjaar van 2021.
- 40 van de 43 aanleverende centrumgemeenten hebben hun gegevens aangeleverd. De ontbrekende gemeenten hebben in eerdere aanleveringen ca. 300 dak- en thuisloze personen geïncludeerd.

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- Over het eerste halfjaar zijn in totaal 21.510 dak- en thuisloze personen geteld bij alle 43 centrumgemeenten. In het tweede halfjaar van 2020 waren dit 22.533 personen bij 42 centrumgemeenten. Ondanks minder data-aanleveringen zijn er elk halfjaar dus iets meer dak- en thuisloze personen in beeld.

Aantal dak- en thuisloze personen (n=40 gemeenten)

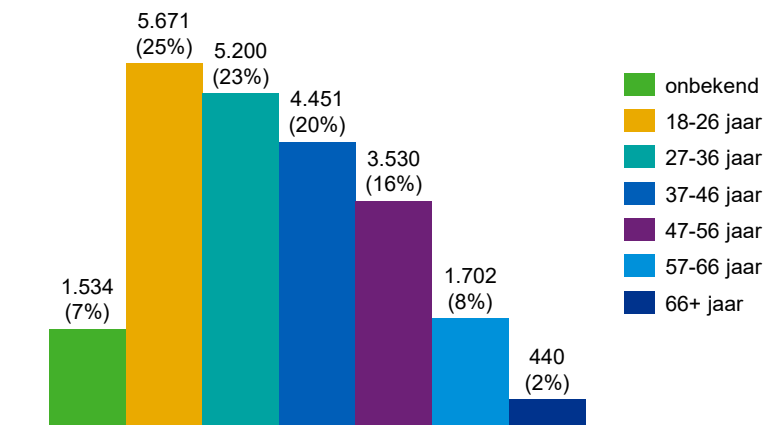
Aantal dak- en thuisloze personen, per leeftijdsgroep

- Er zijn in de 40 centrumgemeenten 5.671 dak- en thuisloze jongeren geïncludeerd over het eerste halfjaar van 2021.

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- Er zijn 4.629 dak- en thuisloze jongeren geïncludeerd in de monitor over het eerste halfjaar van 2020, zoals geteld bij alle 43 centrumgemeenten. In het tweede halfjaar 2020 ging het om 5.566 jongeren uit 42 centrumgemeenten.

Aantal dak- en thuisloze personen, per leeftijdsgroep (n=40 gemeenten)

(1) Dak- en thuisloze personen kunnen dubbel geteld worden in de monitor, omdat er niet op BSN aangeleverd is

De meeste dak- en thuisloze personen bevinden zich in de G4

3.3 Algemene kenmerken doelgroep (vervolg)

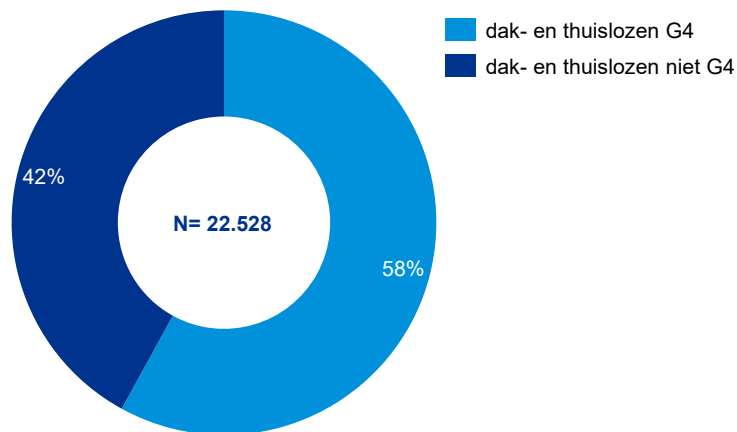
Aantal dak- en thuisloze personen, verdeeld over gemeenten

- 58% van de geïnccludeerde dak- en thuisloze personen bevindt zich in de G4-regio's.
- De prevalentie per 100.000 inwoners in de G4 is 345. Buiten de G4 is dit 69.
- Van de jongeren tot 27 jaar komt 61% uit de G4.

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- In het eerste halfjaar van 2020 kwam 55% uit de G4 en in het tweede halfjaar 59%.
- In het eerste halfjaar kwam 51% van jongeren tot 27 jaar uit de G4 en in het tweede halfjaar 62%.

Aantal dak- en thuisloze personen, verdeeld over G4 (n=4) en niet-G4 (n=36)

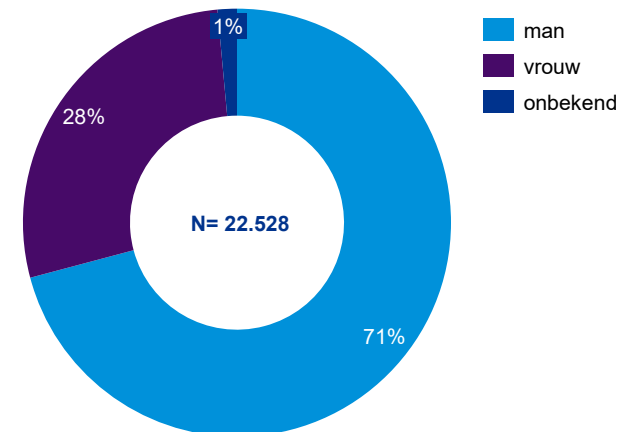
Aantal dak- en thuisloze personen, per geslacht

- 71% van de geïnccludeerde dak- en thuisloze personen is man en 28% is vrouw.
- Onder jongeren is het percentage vrouw hoger, namelijk 41% en 59% is man.
- Vrouwenopvang is niet meegenomen in de definitie van dak- en thuisloosheid in deze monitor. Hierdoor kan het dus zo zijn dat er in werkelijkheid meer vrouwen dakloos zijn maar dit niet in deze cijfers te zien is. Er is een aparte monitor in-, door- en uitstroom vrouwenopvang¹. In 2015 ging dat om 7.339 vrouwen.

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- 65% van de geïnccludeerde personen over het eerste halfjaar van 2020 was man. Van 10% was het geslacht niet bekend.
- 69% van de geïnccludeerde personen over het tweede halfjaar van 2020 was man. Van 3% was het geslacht niet bekend.

Aantal dak- en thuisloze personen, per geslacht (n=40 gemeenten)

(1) [Programma RegioAanpak Veilig Thuis](#), Monitor In-, door- en uitstroom vrouwenopvang

De meeste dak- en thuisloze personen worden in beeld gebracht vanuit de gemeenten en de opvangorganisaties

3.3 Algemene kenmerken doelgroep (vervolg)

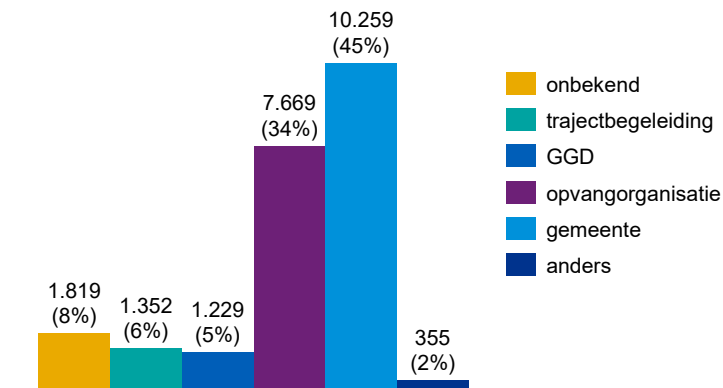
Aantal dak- en thuisloze personen, naar bron

- Voor iedere persoon is gevraagd naar de bron waar de gegevens vandaan komen.
- Centrumgemeenten hebben zelf de meeste gegevens aangeleverd over dak- en thuisloze personen (45%), maar krijgen ook informatie vanuit de opvangorganisaties, GGD'en en Wmo-aanbieders.
- Onder de groep 'anders' vallen overige bronnen, zoals huisartsen en reclassering.

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- In vergelijking met het tweede halfjaar van 2020, is er meer gebruikgemaakt van de opvangorganisatie (vorige keer 29%) en trajectbegeleiding (vorige keer 1%) als bron.

Aantal dak- en thuisloze personen, naar bron (N=40 gemeenten)

Terugval bij dak- en thuisloze personen komt voor bij één op de acht

3.4 Preventie van dak- en thuisloosheid

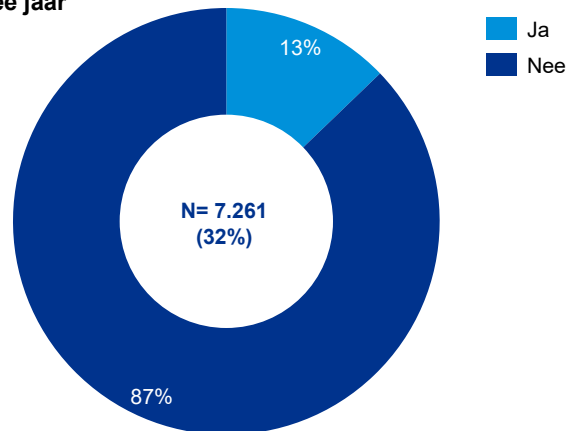
Verdeling dak- en thuisloze personen met en zonder terugval¹ tussen vier maanden en twee jaar

- Van 32% van de doelgroep is ingevuld of er sprake was van terugval tussen vier maanden en twee jaar.
- Hiervan is bij ongeveer één op de acht (13%) dak- en thuisloze personen aangegeven dat er sprake was van terugval. Onder jongeren tot 27 jaar bij de 42 gemeenten is de terugval ongeveer 8%. De reden van terugval is niet uitgevraagd in deze monitor.

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- In de eerste rapportage was van een beperkt deel van de doelgroep bekend of er sprake was van terugval tussen vier maanden en twee jaar, namelijk van 6.738 personen. In het tweede halfjaar was dit van 7.637 personen bekend.
- Binnen die gegevens werd in zowel het eerste als het tweede halfjaar van 2020 van 12% aangegeven dat de dak- of thuisloze persoon was teruggevallen.

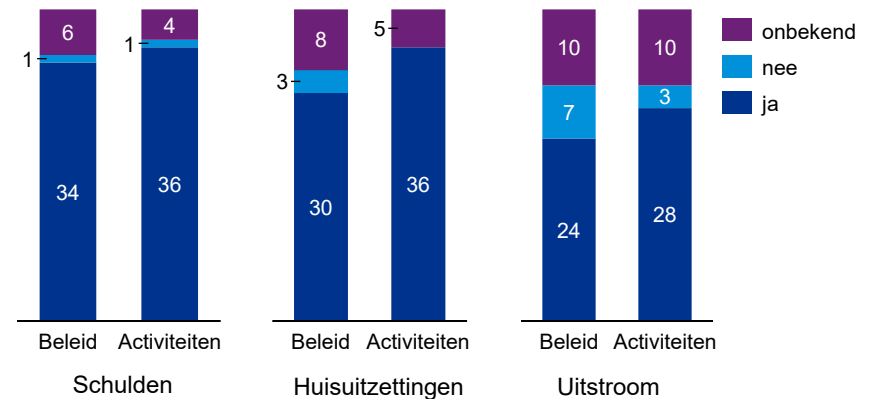
Verdeling dak- en thuisloze personen met en zonder terugval tussen vier maanden en twee jaar

Geformuleerd beleid en activiteiten door gemeenten op het gebied van preventie

- In de Brede Aanpak zijn doelstellingen geformuleerd op het gebied van preventie van dak- en thuisloosheid (zie 2.1.2).
- Op het gebied van voorkómen van schulden en huisuitzettingen geven de meeste centrumgemeenten aan concrete activiteiten in te zetten binnen de centrumgemeenten.
- Een enkele gemeenten geeft aan geen actief beleid te hebben geformuleerd op het gebied van schulden en huisuitzettingen.
- Slechts 24 centrumgemeenten geven aan preventief beleid te hebben op het gebied van dak- en thuisloosheid na uitstroom uit een institutie (bijv. Jeugdzorg (18-/18+), GGZ-instelling en na detentie; 28 gemeenten voeren hier wel concrete activiteiten op uit.

Geformuleerd beleid en activiteiten door gemeenten op het gebied van preventie

(1) Voor de definitie van terugval zie [billage B](#)

Het merendeel van de geïnccludeerde dak- en thuisloze personen maakt gebruik van een vorm van opvang

3.5 Instroom in begeleiding/opvang

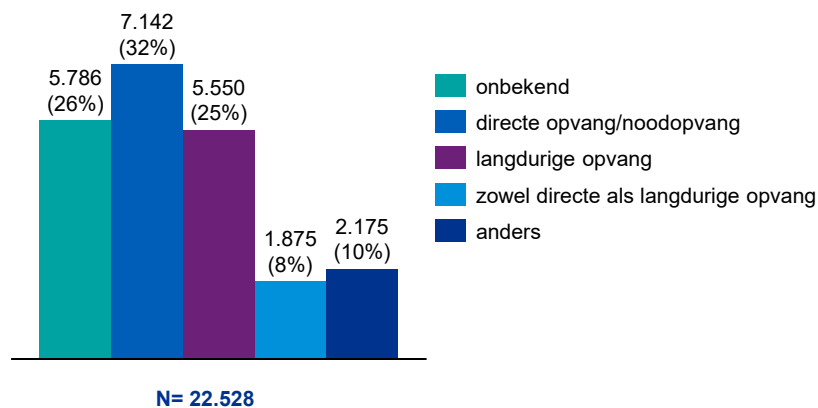
Type ingezette opvang

- Bij in totaal 32% van de dak- en thuisloze personen is enkel directe opvang gedurende de analyseperiode ingezet.
- Langdurige opvang is bij ten minste 25% van de dak- en thuisloze personen in de analyseperiode ingezet.
- Bij nog eens 8% is zowel directe als langdurige opvang ingezet.
- Bij 10% van de dak- en thuisloze personen is aangegeven dat er gedurende het eerste halfjaar van 2021 geen gebruik is gemaakt van opvang.

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- In het eerste halfjaar van 2020 is deze indicator niet uitgevraagd.
- In het tweede halfjaar werd bij 27% directe opvang ingezet, bij 25% langdurige opvang en bij 8% beide vormen van opvang.

Type ingezette opvang voor dak- en thuisloze personen

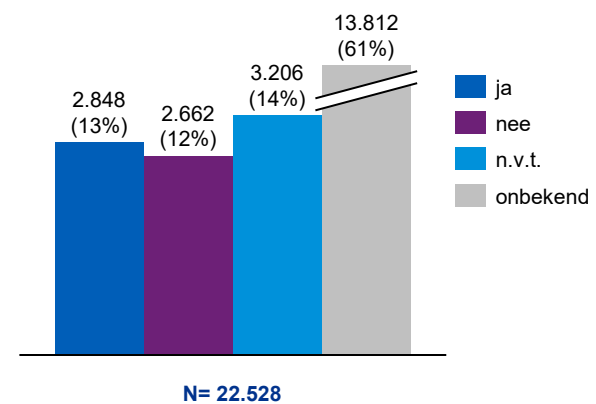
Inzet van passende wachttijdzorg

- Bij 39% van de dak- en thuisloze personen is ingevuld of er passende wachttijdzorg is ingezet, zoals begeleiding of ondersteuning.
- Bij 13% van de geïnccludeerde personen is passende wachttijdzorg ingezet.

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- In het eerste halfjaar van 2020 is deze indicator niet uitgevraagd.
- In het tweede halfjaar van 2020 is bij 35% bekend of er passende wachttijdzorg is ingezet. Bij 9% was daadwerkelijk passende wachtzorg ingezet.

Inzet van passende wachttijdzorg in afwachting van een opvangplek

(1) Voor de definitie van directe opvang en langdurige opvang zie [billage B](#)

Gemiddelde tijd tot langdurige opvang ligt bij de G4 hoger dan bij overige gemeenten

3.5 Instroom in begeleiding/opvang (vervolg)

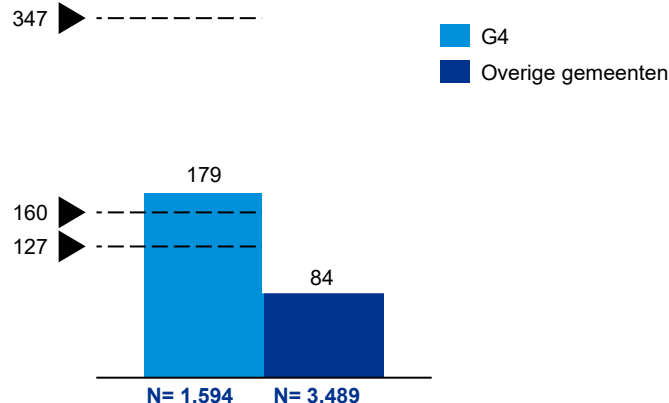
Gemiddelde tijd tot langdurige opvang¹

- In de G4 is de tijd tussen meldingsdatum en een plek in de langdurige opvang langer dan in de overige centrumgemeenten.
 - Eén gemeente behorend tot de G4 is hier niet meegenomen, aangezien zij deze gegevens niet volgens de gehanteerde definitie konden aanleveren.
- Het gemiddelde aantal weken tussen de meldingsdatum en start van de langdurige opvang is 16, maar er zijn grote verschillen tussen gemeenten:
 - Binnen de G4: ongeveer 25 weken (179 dagen); *in het tweede halfjaar van 2020 was in deze groep de tijd tot langdurige opvang 148 dagen.*
 - Overige centrumgemeenten: ongeveer 12 weken (84 dagen); *in het tweede halfjaar van 2020 was in deze groep de tijd tot langdurige opvang 28 dagen.*
- De tijd tot opvang is niet direct gerelateerd aan de wachttijd voor langdurige opvang. Tijdens de tijd tot opvang kan bijvoorbeeld andere ondersteuning en/of directe opvang geboden worden met als doel langdurige opvang uit te stellen.

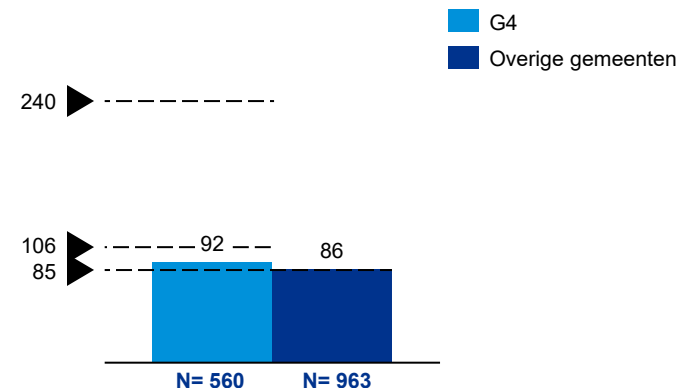
Jongeren: gemiddelde tijd tot langdurige opvang

- Jongeren hebben binnen de G4 gemiddeld een kortere tijd tot langdurige opvang dan het algemene gemiddelde. Buiten de G4 is de tijd tot langdurige opvang voor jongeren vergelijkbaar met het algemene gemiddelde.
 - Eén gemeente behorend tot de G4 is hier niet meegenomen, aangezien zij deze gegevens niet volgens de gehanteerde definitie konden aanleveren.
- Het gemiddelde aantal weken tussen de meldingsdatum en start van de langdurige opvang voor jongeren is 13, maar verschilt ook tussen gemeenten:
 - Binnen de G4: ongeveer 13 weken (92 dagen); *in het tweede halfjaar van 2020 was in deze groep de tijd tot langdurige opvang 174 dagen.*
 - Overige centrumgemeenten: ongeveer 12 weken (86 dagen). *in het tweede halfjaar van 2020 was in deze groep de tijd tot langdurige opvang 38 dagen.*

Gemiddelde tijd tot langdurige opvang in de G4 en overige gemeenten in dagen

Jongeren: gemiddelde tijd tot langdurige opvang in de G4 en overige gemeenten in dagen

(1) Voor de definitie van tijd tot langdurige opvang zie [bijlage B](#)

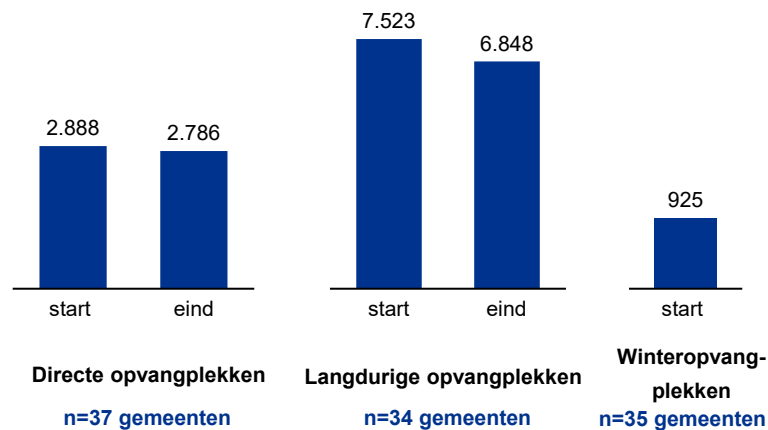
Ongeveer 3.000 directe opvangplekken en bijna 8.000 langdurige opvangplekken in beeld; circa 40% van de opvangplekken is voor jongeren

3.6 Verblijf in de opvang

Totaalaantal directe opvangplekken¹, langdurige opvangplekken¹ en winteropvangplekken start (1 januari 2021) en eind (30 juni 2021) analyseperiode

- De centrumgemeenten die gegevens hebben aangeleverd over het aantal opvangplekken laten zien dat er halverwege 2021 circa 2.900 directe opvangplekken waren, ruim 6.800 langdurige opvangplekken
- In het begin van 2021 waren er ongeveer 900 winteropvangplekken.
- Binnen de centrumgemeenten die zowel start als eind van de analyseperiode aangeleverd hebben, is een kleine daling van het aantal directe opvangplekken en de langdurige opvangplekken zichtbaar. *In 2020 was er juist een stijging van het aantal directe en langdurige opvangplekken waargenomen.*
- Het aantal winteropvangplekken betreft het aantal plekken op 1 januari 2021.

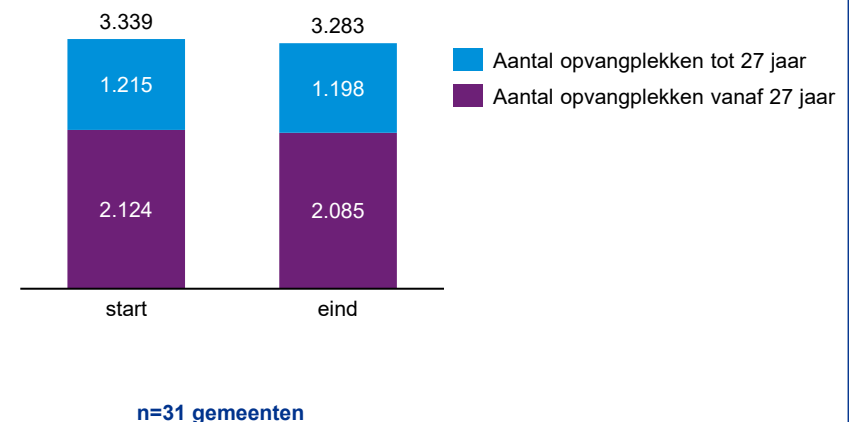
Totaal aantal directe opvangplekken, langdurige opvangplekken en winteropvangplekken op start- en einddatum analyseperiode

Aantal opvangplekken start en eind analyseperiode naar leeftijd

- Het aantal aangeleverde opvangplekken voor de doelgroep tot 27 jaar was aan de start van de analyseperiode 1.215 en aan het eind 1.198 opvangplekken.
- Het aantal aangeleverde opvangplekken voor de doelgroep vanaf 27 jaar was aan de start van de analyseperiode 2.124 en aan het eind 2.085 opvangplekken.
- Binnen de centrumgemeenten die zowel start als eind van de analyseperiode aangeleverd hebben, is een kleine daling van het aantal opvangplekken zichtbaar, zowel voor de groep tot 27 jaar als vanaf 27 jaar. *In 2020 was er in beide groepen juist een stijging van het aantal directe en langdurige opvangplekken waargenomen.*
- De som van het aantal opvangplekken over de leeftijdsgroepen komt niet overeen met het totaal in de grafiek aan de linkerkant van deze pagina, omdat niet alle centrumgemeenten een leeftijdsverdeling hebben kunnen aangeven.

Aantal langdurige opvangplekken op start- en einddatum analyseperiode naar leeftijd

(1) Voor de definitie van directe opvang en langdurige opvang zie [billage B](#)

Gemiddelde verblijfsduur in langdurige opvang verschilt erg binnen gemeenten

3.6 Verblijf in de opvang

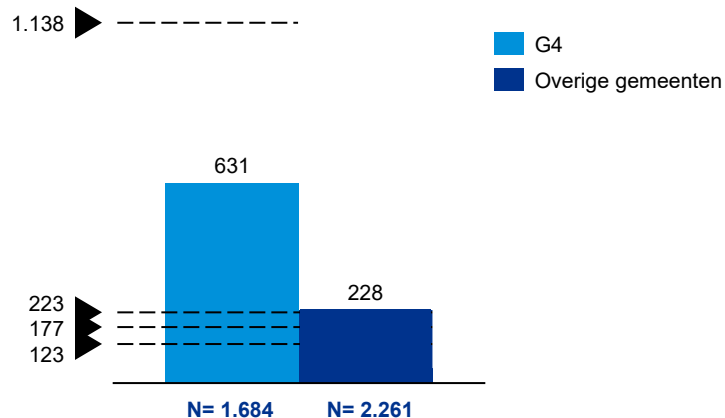
Gemiddelde duur in langdurige opvang¹

- In de G4 is de duur van de langdurige opvang langer dan in de overige centrumgemeenten.
 - Binnen de G4 is er echter een grote variatie tussen de duur van de langdurige opvang, die schommelt tussen 123 en 1.138 dagen.
- Het gemiddelde aantal weken tussen de start van de langdurige opvang en het eind van de langdurige opvang is 57 weken, maar verschilt tussen gemeenten:
 - Binnen de G4: ongeveer 90 weken (631 dagen).
 - Overige centrumgemeenten: ongeveer 33 weken (228 dagen).

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- In het tweede halfjaar van 2020 was de duur van langdurige opvang 472 dagen in de G4 en 177 dagen in de overige gemeenten. Wegens wijzigingen in definities is een vergelijking met de eerste uitvraag niet te maken.

Gemiddelde duur in de langdurige opvang in dagen

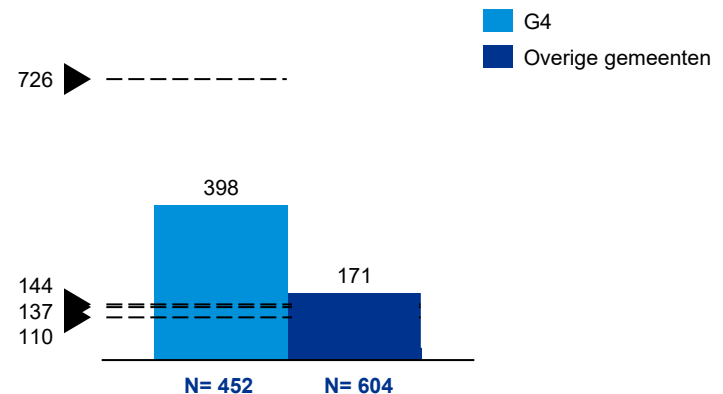
Jongeren: gemiddelde duur in opvang/begeleiding in dagen

- Jongeren zitten gemiddeld minder lang in de langdurige opvang dan dak- en thuisloze personen ouder dan 27 jaar.
- Het gemiddelde aantal weken tussen de start van de langdurige opvang en het eind van de langdurige opvang is 38 weken, maar verschilt tussen gemeenten:
 - Binnen de G4: ongeveer 57 weken (398 dagen).
 - Overige centrumgemeenten: ongeveer 24 weken (171 dagen).
- In het Actieprogramma is de ambitie gesteld dat jongeren binnen drie maanden doorstromen naar een duurzame woonplek.

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- In het tweede halfjaar van 2020 was de duur van langdurige opvang voor jongeren 536 dagen in de G4 en 154 dagen in de overige gemeenten. Wegens wijzigingen in definities is een vergelijking met de eerste uitvraag niet te maken.

Jongeren: gemiddelde duur in de langdurige opvang in dagen

(1) Voor de definitie van langdurige opvang zie [bijlage B](#)

Daling in zowel eenpersoonskamers als meerpersoonskamers tijdens analyseperiode

3.6 Verblijf in de opvang

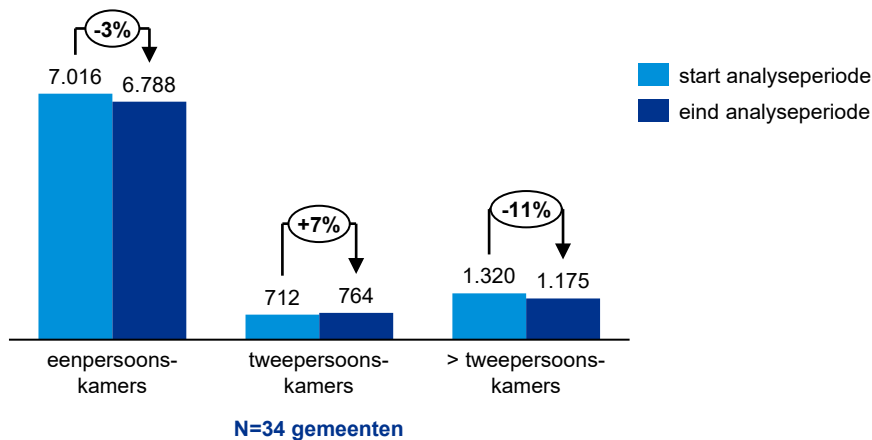
Onderverdeling van de opvangplekken naar grootte van de kamers

- Opvangplekken bestaan voor het grootste deel uit eenpersoonskamers. Zowel aan de start als aan het einde van de analyseperiode was dit 78% van de kamers.
- Er is een daling van meer dan 200 opvangplekken als eenpersoonskamer. Inzetten op kleinschalige opvangplekken is een doelstelling van de Brede Aanpak.
Het aantal eenpersoonskamers was juist gegroeid tussen juli en december 2020.
- Het aantal tweepersoonskamers is tijdens de analyseperiode licht toegenomen, terwijl het aantal kamers voor meer dan twee personen is afgenomen.
Tijdens de vorige uitvraag was er in deze categorieën een afname te zien.

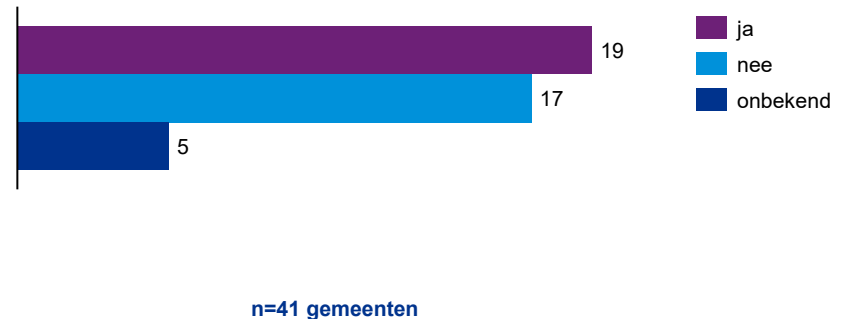
Capaciteit van de directe opvang¹

- 19 centrumgemeenten geven aan dat er voldoende capaciteit van de directe opvang was om dak- en thuisloze personen tijdens de analyseperiode te kunnen opvangen.
- 17 centrumgemeenten gaven echter aan dat de capaciteit van de directe opvang onvoldoende was op enig moment tijdens de analyseperiode.
Tijdens de vorige uitvraag gaven meer centrumgemeenten aan dat de directe opvang voldoende capaciteit bood (23) en minder dat er onvoldoende capaciteit was (15).

Onderverdeling van de opvangplekken naar grootte van de kamers

Voldoende capaciteit directe opvang

(1) Voor de definitie van directe opvang zie [bijlage B](#)

2.759 extra woonplekken gerealiseerd in het kader van de Brede Aanpak

3.7 Uitstroom en vervolgplekken

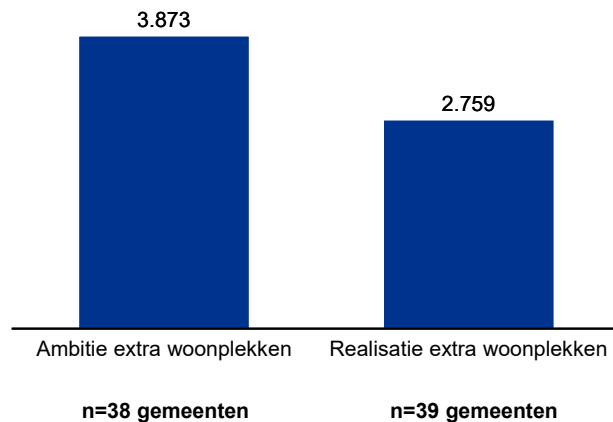
Ambitie- en realisatie extra woonplekken

- In de tweede uitvraag hebben 38 van de 43 centrumgemeenten aangegeven gezamenlijk een ambitie te hebben van 3.873 extra woonplekken (met en zonder begeleiding) ten opzichte van januari 2020 in het kader van de Brede Aanpak. De gezamenlijke ambitie die in de Brede Aanpak is geformuleerd voor eind 2021, is om 10.000 extra tijdelijke of permanente woonplekken te realiseren met de benodigde (ambulante) begeleiding voor (dreigend) dak- en thuisloze mensen.
- In totaal hebben 39 van de 43 centrumgemeenten aangegeven gezamenlijk 2.759 extra woonplekken te hebben gerealiseerd ten opzichte van januari 2020.

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- Bij de eerste uitvraag waren er 983 extra woonplekken in het kader van de Brede Aanpak gerealiseerd. In het tweede halfjaar was dit opgelopen naar 2.243 gerealiseerde woonplekken.

Ambitie- en realisatie extra woonplekken ten opzichte van januari 2020 in het kader van de Brede Aanpak

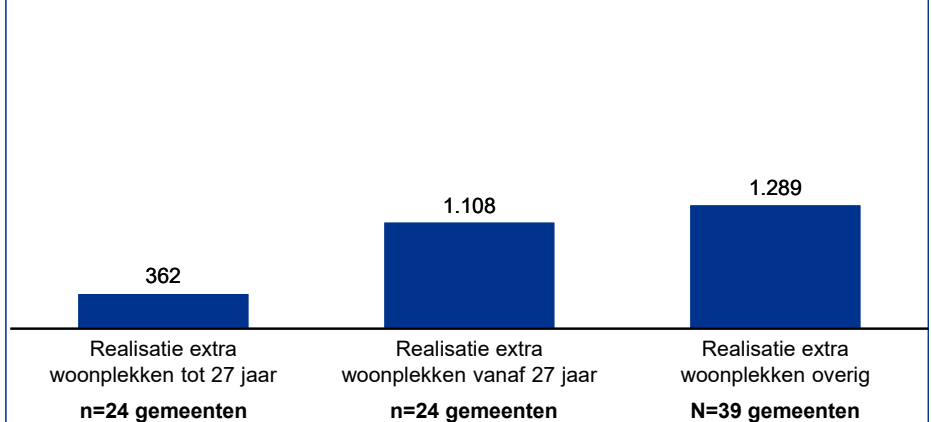
Onderverdeling van de realisatie extra woonplekken naar 'tot 27 jaar' en 'vanaf 27 jaar'

- Centrumgemeenten geven aan dat van de extra woonplekken er 362 voor jongere daklozen zijn en 1.108 voor dakloze personen vanaf 27 jaar.
- Een aantal gemeenten heeft echter geen leeftijdsverdeling aangeleverd.

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- Er waren in het eerste halfjaar 49 plekken specifiek voor jongeren gerealiseerd en 104 voor dak- en thuisloze personen van 27 jaar of ouder. In het tweede halfjaar ging dit om respectievelijk 169 plekken voor jongeren en 577 voor personen vanaf 27 jaar.

Onderverdeling van de realisatie extra woonplekken naar 'tot 27 jaar' en 'vanaf 27 jaar'

4.442 extra woonplekken door prestatieafspraken met woningcorporaties; groot deel specifiek afspraken voor dak- en thuisloze personen

3.7 Uitstroom en vervolgplekken (vervolg)

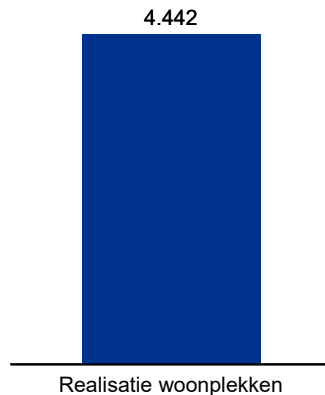
Realisatie aantal woonplekken door prestatieafspraken met woningcorporaties

- In de prestatieafspraken van centrumgemeenteregio's wordt aangegeven dat er 4.442 woonplekken gecreëerd zijn door prestatieafspraken met woningcorporaties.
- Niet al deze woonplekken zijn bedoeld voor de doelgroep dak- en thuisloze personen, maar voor verschillende kwetsbare groepen die uitstromen uit instellingen, en daardoor dreigen dak- of thuisloos te raken.
- 34 van de 43 gemeenten hebben gegevens over deze realisatie aangeleverd.

Eerste en tweede halfjaar 2020:

- *Bij de eerste uitvraag waren er 1.887 extra woonplekken in het kader van de Brede Aanpak gerealiseerd. In het tweede halfjaar was dit opgelopen naar 4.029 gerealiseerde woonplekken*

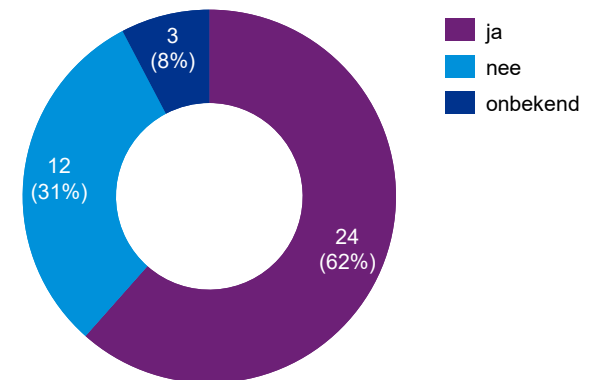
Realisatie aantal woonplekken door prestatieafspraken met woningcorporaties (n=34 gemeenten)

Prestatieafspraken met woningcorporaties specifiek voor dak- en thuisloze personen

- Van de 39 centrumgemeenten die deze indicator hebben ingevuld, heeft het grootste deel (24 gemeenten) prestatieafspraken met woningcorporaties gemaakt, specifiek voor dak- en thuisloze personen.
- Dit betekent niet dat de overige gemeenten geen prestatieafspraken hebben, maar dat deze niet specifiek over dak- en thuisloze personen gaan. Het kunnen bijvoorbeeld afspraken zijn over de huisvesting van 'kwetsbare groepen' waar dak- en thuisloze personen ook onder vallen.

Prestatieafspraken met woningcorporaties specifiek voor dak- en thuisloze personen (n=39 gemeenten)

4. Het vervolg van de monitor

Ervaring uit de drie data-aanleveringen biedt aanknopingspunten voor verbetering, met zicht op structurele monitoring

In dit hoofdstuk worden aan de hand van inzichten uit de huidige monitor aanbevelingen gegeven met betrekking tot de (structurele) doorontwikkeling van de monitor dak- en thuisloosheid.

4.1 Huidige knelpunten in de monitor

Tussen de eerste en laatste data-aanlevering met betrekking tot deze monitor is een sterke verbetering te zien in de kwaliteit en de volledigheid van de gevraagde gegevens. Dit is het gevolg van aangescherpte definities, uitgebreide ondersteuning gedurende de aanleverfase en goed verwachtingsmanagement voorafgaand aan de aanleverperioden. Het monitoren is zowel landelijk als regionaal van grote waarde gebleken, omdat betere data leiden tot betere sturingsinformatie. Centrumgemeenten geven dan ook aan het monitoren te willen voortzetten.

Met het oog op de toekomstige structurele monitoring van dak- en thuisloze personen beschrijven we hieronder de belangrijkste knelpunten uit de huidige monitor:

- Veel gegevens, zowel op persoonsniveau als op beleidsniveau, worden niet binnen alle centrumgemeenten en/of (opvang)organisaties structureel en uniform vastgelegd. De registratie verschilt afhankelijk van het type 'zorg' dat de organisatie levert. Laagdrempelige opvang vraagt om laagdrempelige administratie, en dus is de registratie van gegevens hier vaak beperkt.
- Dak- en thuisloze personen maken gebruik van verschillende faciliteiten en komen daardoor soms meerdere keren in een data-aanlevering voor. Dubbeltellingen zijn binnen de centrumgemeente niet te voorkomen als er geen uniek cliëntnummer is. Dit geldt ook tussen gemeenten.
- De gebruikte definities zijn over het algemeen eenduidig. Het aanbod voor de doelgroep varieert echter fors tussen gemeenten. Hierdoor komt het voor dat niet altijd duidelijk is welke wanneer zekere definities wel of niet van toepassing zijn. Voor deze 'grijze gebieden' maken gemeenten verschillende keuzes, met als gevolg dat de gegevens onderling minder goed te vergelijken zijn.
- Er worden vanuit verschillende bronnen/bronhouders gegevens gevraagd. Dit zorgt ervoor dat het verder uitzetten van de data-uitvraag door of binnen de centrumgemeenten tijd en arbeid vergt.
- Dak- en thuisloze personen die vanwege bepaalde redenen niet in een

voorziening terechtkomen, maar hier wel op wachten, kunnen ontbreken in de gebruikte bronnen door de gemeente voor de aanlevering. Daardoor is het zicht op de doelgroep per definitie niet volledig.

4.2 Vooruitblik totstandkoming van structurele monitoring

Begin 2021 zijn de eerste stappen gezet in de verkenning naar structurele monitoring die kan starten na afloop van de huidige monitor. In gesprekken tussen VWS en KPMG samen met VNG, CBS, pilotgemeenten en brancheorganisaties is nagedacht over verschillende passende mogelijkheden en is gewerkt aan een voorstel. Dit voorstel continueert de weg die met deze monitor is ingezet bij de verschillende betrokkenen en biedt de mogelijkheid om op de bestaande knelpunten ontwikkelingen door te voeren die de kwaliteit van de uitkomsten in de toekomst verbeteren. De belangrijkste kenmerken van dit voorstel worden hieronder toegelicht.

- De voor de hand liggende mogelijkheid is om de monitoring van dak- en thuisloosheid op te nemen in de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (GMSD). Hierdoor wordt aangesloten op een bestaande infrastructuur hetgeen de administratieve last moet beperken. Bijna alle gemeenten hebben de processen voor het aanleveren aan de GMSD reeds goed ingericht.
- Het voorstel omvat het monitoren van de vier kernindicatoren: aantal dak- en thuisloze jongeren, tijd tot opvang, duur van de opvang en terugval. Hiermee worden de administratieve lasten beperkt, maar biedt de monitor voldoende input om binnen en tussen gemeenten het gesprek te voeren.
- Aanlevering aan de GMSD vindt plaats op basis van BSN. Hierdoor kunnen dubbeltellingen uit de registratie worden gefilterd, kan aanvullende informatie uit CBS en de GMSD het beeld op de doelgroep verrijken en kunnen instroom, uitstroom, terugval en verplaatsing van dak- of thuisloze personen in kaart worden gebracht. Uit de laatste data-uitvraag van deze monitor is gebleken dat van 90% van de aangeleverde dak- of thuisloze personen het BSN bekend is.
- Voor de doelgroep waarvan het BSN niet bekend is, wordt een aanvullende aanlevering gefaciliteerd zodat ook deze personen in beeld worden gebracht en het beeld van het aantal dak- en thuisloze personen vollediger is.
- In de aanlevering van gegevens wordt rekening gehouden met de Algemene verordening persoonsgegevens (AVG). Het proces van aanleveren op BSN is onderhevig aan strenge wetgeving.

Als gevolg van keuzes in de doorontwikkeling van de monitor zullen er ook concessies gedaan moeten worden

4.3 Aanbevelingen voor het vervolg

Gedurende de looptijd van de monitor is met de verschillende betrokken partijen gewerkt aan het optimaliseren van deze monitor. De inzichten die hieruit voortkwamen hebben bijgedragen aan de verbetering van de monitor en daarmee het zicht op de doelgroep en een passend handelingsperspectief. Hieronder delen we enkele aanvullende aanbevelingen die meegenomen kunnen worden in het vervolg van de monitoring op dak- en thuisloze mensen.

- De verscheidenheid in voorzieningen voor dak- en thuisloze personen tussen gemeenten zorgt voor een grote variatie in casuïstiek die, ondanks aangescherpte definities, door gemeenten verschillend geregistreerd en aangeleverd worden. Helderheid is bijvoorbeeld nodig over het onderscheid tussen opvang en een (structurele) woonoplossing. Ook is overeenstemming nodig over wie wel of niet binnen de definitie dak- of thuisloos vallen. Met name kinderen en gezinnen en de vrouwenopvang vormen aandachtspunten. Duidelijkheid hierover is een vereiste voor een functionele en gedragen monitor die het goede gesprek tussen gemeenten kan faciliteren. In de ontwikkelfase tot aan de start van de eerstvolgende uitvraag is het belangrijk hierover overeenstemming te bereiken tussen de verschillende gemeenten, client- en brancheorganisaties.
- Om het handelingsperspectief vanuit de monitor continu te blijven verbeteren is het noodzakelijk om de onderdelen van de monitor te blijven toetsen aan de behoefte bij belangrijke partners in het veld. Wij adviseren dan ook om de doorontwikkeling regulier af te stemmen met (pilot)gemeenten, cliënt- en brancheorganisaties. Betrokkenheid van ervaringsdeskundigen bij deze bijeenkomsten wordt bovendien ook aanbevolen
- De toegevoegde waarde van deze monitor zit in de beschikbaarheid van individuele gegevens van dak- en thuisloze personen op gemeentelijk niveau. Hierdoor kunnen gemeenten onderling vergelijken en van elkaar leren. Bovendien kan onderzocht worden wat het effect van specifiek beleid is en waar aanpassingen in beleid en uitvoering noodzakelijk zijn. Door deze gegevens structureel uit te vragen, ontstaat er een steeds beter en vollediger beeld van de doelgroep en kan dak- en thuisloosheid persoonsgericht worden aangepakt. De basis voor bovenstaand scenario is een zuivere en uniforme dataregistratie, -verzameling en -analyse. Echter, de registratie van persoonsgegevens en de dienstverlening aan deze doelgroep zijn vaak onvolledig en divers. Dit wordt

enerzijds veroorzaakt door diversiteit in voorzieningen tussen gemeenten waar de doelgroep gebruik van maakt. Anderzijds door laagdrempeligheid van (nood)voorzieningen, waardoor registratie beperkt is.

Voor de centrumgemeenten, en veelal ook de aanbieders die een deel van de informatie aanleveren, is de huidige aanlevering een grote opgave. Het verbeteren van de registratie is een intensive opdracht die veel impact heeft op de dak- en thuislozensector. In de doorontwikkeling van de monitor is het belangrijk dat goede voorbeelden van registratieverbeteringen tussen gemeenten gedeeld worden en een lerend effect van elkaar gefaciliteerd wordt. Dit kan in korte publicaties of tijdens conferenties meer aandacht krijgen.

De continuering van de monitor biedt veel voordelen, maar er moeten ook belangrijke afwegingen worden gemaakt:

- Een beter zicht op de doelgroep gaat vaak gepaard met betere en meer registratie. De administratieve last mag echter nooit belemmerend zijn voor de primaire dienstverlening die de gemeenten en (opvang)organisaties bieden. Zo zijn veel organisaties voor dak- en thuisloze personen laagdrempelig en vereisen ze weinig tot geen informatie van hun gebruikers. Deze laagdrempeligheid komt onder druk te staan bij de 'wens' om meer gegevens van dak- en thuisloze personen te monitoren. Dat zou betekenen dat elk gebruik van zowel persoonsgerichte als collectieve voorzieningen vastgelegd moet worden.
- Aanvullend op het bovenstaande, is registratie op BSN-niveau (indien beschikbaar) noodzakelijk voor het voorkomen van dubbelleningen binnen, maar ook tussen gemeenten. Ook voor het identificeren van verplaatsing en terugval tussen gemeenten is het zeer wenselijk om op BSN-niveau gegevens te verzamelen. De vraag is of dit voor de volledige doelgroep mogelijk en wenselijk is.

Keuzes over bovenstaande dilemma's zijn noodzakelijk om tot een structurele monitor te komen. Als gevolg van deze keuzes zullen er ook concessies moeten worden gedaan in wat wel en niet verwacht mag worden van de dienstverlenende organisaties.

Bijlagen

Bijlage A: Plan van aanpak

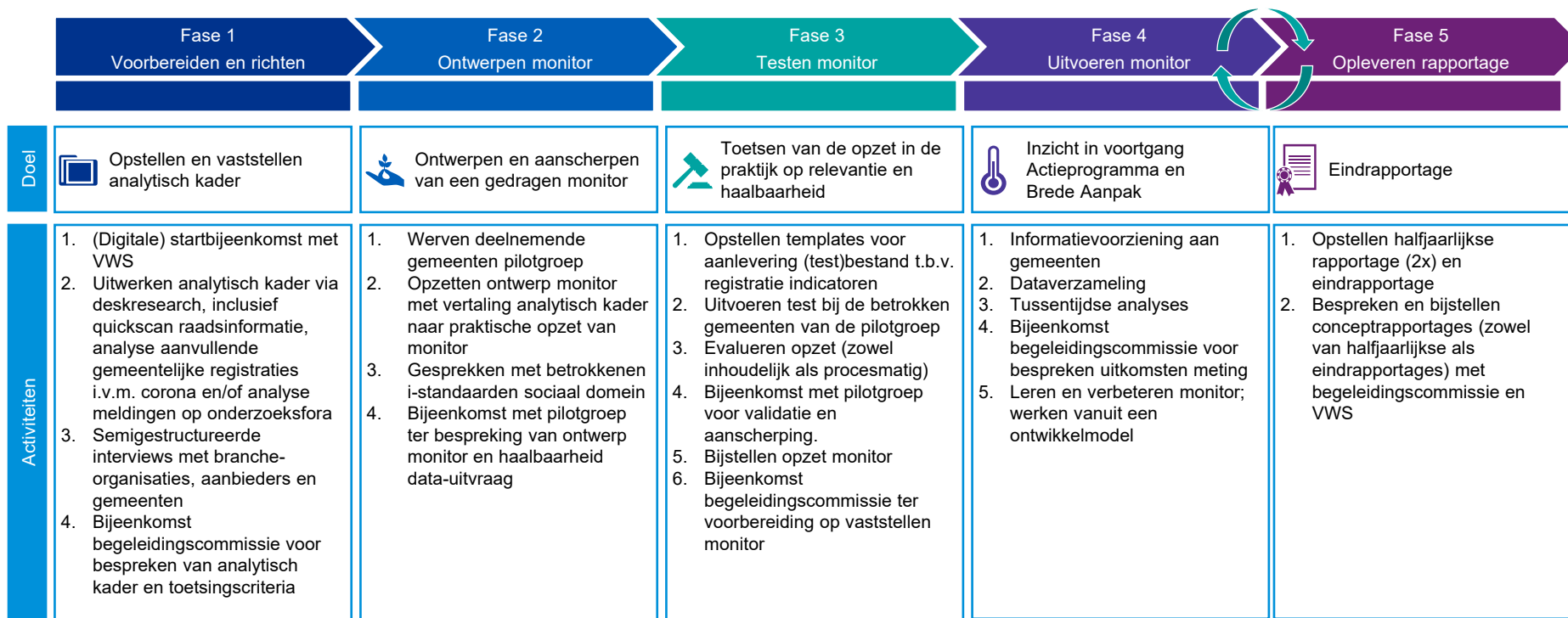
Bijlage B: Definitie- en indicatorenlijst data-uitvraag

Bijlage C: Projectstructuur

Bijlage A: Plan van aanpak

Toelichting aanpak en methoden

In de eerste data-uitvraagronde voor de monitor zijn vijf fasen doorlopen, namelijk: fase 1: Voorbereiden en richten, fase 2: Ontwerpen monitor, fase 3: Testen monitor, fase 4: Uitvoeren monitor en fase 5: Opleveren rapportage. In onderstaande figuur worden de verschillende fasen weergegeven inclusief de uitgevoerde activiteiten. Fase 4 en 5 herhalen zich voor elke meting, zoals nu voor de derde meting.

Projectmanagement (inclusief tweewekelijks telefonisch overleg met opdrachtgever)

Bijlage B.1: Definitielijst

Term	Omschrijving
Analyseperiode	<p>Eerste halfjaar 2021 (1 januari 2021 t/m 30 juni 2021).</p> <p style="text-align: center;">Analyseperiode</p> <p style="text-align: center;">1 jan. 2021 30 juni. 2021</p>
Dak- en thuisloze personen	<p>Dak- en thuisloze personen zijn personen (18 jaar en ouder) die niet beschikken over een eigen woonruimte en geen vooruitzicht hebben op een stabiele slaapplek en zijn aangewezen op:</p> <ul style="list-style-type: none"> — buiten slapen, ofwel overnachten in de open lucht en in overdekte openbare ruimten, zoals portieken, fietsenstallingen, stations, winkelcentra, een bootje of een auto; — binnen slapen in passantenverblijven, noodopvang en 24-uursvoorzieningen van de maatschappelijke opvang; — binnen slapen bij vrienden, kennissen of familie (bankslapers). <p>Kortom: alle dak- en thuisloze personen (van 18 jaar en ouder) voor wie het streven is om wonen met of zonder begeleiding aan te bieden, vallen onder de gehanteerde definitie.</p> <p>Let op: Personen die beschermd wonen vallen hier dus niet onder. Let op: Personen in de vrouwenopvang worden niet meegenomen in de monitor. Let op: Van dak- of thuisloze gezinnen dienen alle gezinsleden die ouder zijn dan 18 jaar individueel te worden meegenomen in de monitor.</p>
Terugval (herhaalde dak- en thuisloosheid)	Het aantal personen dat zich na uitstroom naar een stabiel (veronderstelde) situatie na minimaal vier maanden of maximaal twee jaar opnieuw meldt bij de gemeente.
Tijd tot langdurige opvang	Met de tijd tot langdurige opvang bedoelen we het aantal dagen tussen de datum van melding (gerelateerd aan dak- en thuisloosheid) bij de gemeente en de startdatum van langdurige opvang. Deze tijd is breder dan enkel de wachttijd voor langdurige opvang.
Directe opvang (crisis/nood)	Onder directe opvang verstaan we alle vormen van opvang die niet specifiek zijn ingericht op de behoeften van de persoon en alleen bedoeld zijn om de persoon acuut een slaapplek te bieden totdat een passende oplossing is gevonden. Te denken valt aan nachtopvang, crisisopvang, noodopvang en opvangplekken die alleen geschikt zijn als tijdelijke oplossing.
Langdurige opvang	Met langdurige opvang bedoelen we alle passende vormen van opvang die bedoeld zijn om de persoon voor langere tijd op te vangen totdat er een duurzame oplossing is gevonden.

Bijlage B.2: Gegevens uitvraag persoonsniveau

#	In te vullen gegevens	Omschrijving
1	Bron	Bron van de aangeleverde gegevens (indien 'anders, namelijk:' ingevuld wordt, kunt u dit hier specificeren).
2	Client_id	Uniek nummer per persoon.
2a	BSN_beschikbaar	Is van deze persoon het BSN beschikbaar in de registratie? (let op: alleen met ja/nee beantwoorden).
3	Geslacht	Geslacht van de persoon.
4	Geboortejaar	Jaar waarin de persoon geboren is.
5	Gemeentecode_melding*	Gemeente waar persoon zich meldt.
6	Gemeentecode_herkomst*	Laatste gemeente waar persoon in BRP ingeschreven stond/staat.
7	Persoonlijke_kenmerken_instroom*	Persoonlijke kenmerken op moment van instroom
8	Oorzaak_instroom*	De oorzaak die heeft bijgedragen aan de dak-of thuisloosheidssituatie. (indien 'anders, namelijk:' ingevuld wordt, kunt u dit hier specificeren).
9	Melding_datum	Datum van de melding van dak- of thuisloosheid bij gemeente en/of (opvang)organisatie.
10	Type_ingezette_opvang	In welk type opvang is de persoon gedurende de analyseperiode verbleven?
11	Passende_wachtijdzorg_ingezet	Is er, indien van toepassing, passende begeleiding, ondersteuning etc. ingezet terwijl de persoon wachtte op een passende en langdurige opvangplek?
12	Opvang_startdatum	Datum waarop persoon in de opvang terecht kan na melding. Met opvang bedoelen we alle vormen van opvang (zowel directe als langdurige opvang) waar een persoon overnacht in het kader van dak- en thuisloosheid totdat er een duurzame (woon)oplossing is gevonden.
13	Opvang_einddatum	Datum waarop persoon de opvang verlaat. Met opvang bedoelen we alle vormen van opvang (zowel directe als langdurige opvang) waar een persoon overnacht in het kader van dak- en thuisloosheid totdat er een duurzame (woon)oplossing is gevonden.
14	Uitstroom_reden*	Indien van toepassing, reden van uitstroom uit opvang (indien 'anders, namelijk:' ingevuld wordt, kunt u dit hier specificeren).
15	Type_vervolgplek*	Indien van toepassing, vervolgplek na uitstroom opvang, na individuele begeleiding of indien een persoon zonder verblijf in de opvang een vervolgplek heeft gevonden (indien 'anders, namelijk:' ingevuld wordt, kunt u dit specificeren)
16	Terugval	Indien een persoon zich na 4 maanden (melding => 4 maanden) en binnen 2 jaar (melding =< 2 jaar) na uitstroom nogmaals meldt, wordt dit gezien als een terugval.

* Blauw gemarkeerde gegevens waren facultatief. Over deze gegevens wordt niet gerapporteerd in deze rapportage

Bijlage B.2: Gegevens uitvraag beleidsniveau

#	In te vullen gegevens	Omschrijving
1	Geformuleerd_beleid_preventie	Is er beleid geformuleerd op: preventie en vroegsignalering van schulden; preventie van huisuitzettingen; preventie van dak- en thuisloosheid na uitstroom uit een institutie (bijv. Jeugdzorg (18-/18+), GGZ-instelling en na detentie)?
2	Concrete_activiteiten_preventie	Worden er concrete activiteiten uitgevoerd ten aanzien van: preventie en vroegsignalering van schulden; preventie van huisuitzettingen; preventie van dak- en thuisloosheid na uitstroom uit een institutie (bijv. Jeugdzorg (18-/18+), GGZ-instelling en na detentie)?
3	Directe_en_langdurige_opvangplekken_start_analyseperiode	Totaal aantal directe opvangplekken én verdeling van de langdurige opvangplekken naar leeftijd – aan de start van de analyseperiode.
4	Directe_en_langdurige_opvangplekken_eind_analyseperiode	Totaal aantal directe opvangplekken én verdeling van de langdurige opvangplekken naar leeftijd – aan het einde van de analyseperiode.
5	Directe_opvang	Is de capaciteit van de directe opvang voldoende geweest tijdens de analyseperiode (of zijn er personen anders dan om inhoudelijke redenen doorgestuurd)?
6	Verdeling_opvangplekken_start_analyseperiode	Onderverdeling van de opvangplekken (zowel voor directe als voor langdurige opvang) naar grootte van de kamers – aan de start van de analyseperiode.
7	Verdeling_opvangplekken_eind_analyseperiode	Onderverdeling van de opvangplekken (zowel voor directe als voor langdurige opvang) naar grootte van de kamers – aan het einde van de analyseperiode.
8	Ambitie_extra_woonplekken	Ambitie: Aantal extra woonplekken (met en zonder begeleiding) dat is geformuleerd in het kader van de Brede Aanpak om te realiseren tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2022.
9	Realisatie_extra_woonplekken	Gerealiseerd: Aantal extra woonplekken (met en zonder begeleiding) gerealiseerd in het kader van de Brede Aanpak aan het einde van de analyseperiode ten opzichte van de start van de Brede Aanpak (1 januari 2020). Indien er nog geen extra woonplekken zijn gerealiseerd, graag "0" invullen.
10	Verdeling_extra_woonplekken	Verdeling extra gerealiseerde woonplekken in het kader van de Brede Aanpak aan het einde van de analyseperiode ten opzichte van 1 januari 2020 naar leeftijd (indien van toepassing)
11	Prestatieafspraken_extra_woonplekken	Realisatie aantal extra woonplekken aan het einde van de analyseperiode ten opzichte van 1 januari 2020 door prestatieafspraken met woningcorporaties.
12	Prestatieafspraken_extra_woonplekken_daklozen	Zijn er prestatieafspraken met woningcorporaties specifiek voor dak- en thuisloze personen? Zijn er specifiek voor jongeren prestatieafspraken met woningcorporaties voor dak- en thuisloze personen?

Bijlage B.3: Indicatorenlijst uitvraag persoonsniveau en beleidsniveau

#	Indicator (persoonsniveau)	Aangeleverd in H1 2021	% in H2 2020	% in H1 2020
1	Aantal dak- en thuisloze personen	N=22.528 (100%)	100%	100%
2	Verdeling naar geslacht	N=22.200 (99%)	97%	90%
3	Verdeling naar leeftijdsgroep	N=20.9994 (93%)	93%	85%
4	Verdeling naar gemeentecode herkomst			
5	Verdeling naar persoonlijke kenmerken instroom			
6	Verdeling naar oorzaak instroom			
7	Type ingezette opvang	N=16.742 (74%)	76%	n.v.t.
8	Passende wachttijdzorg ingezet	N=8.716 (39%)	35%	n.v.t.
9	Tijd tot langdurige opvang	N=7.966 (35%)	31%	10%
10	Verblijfsduur in langdurige opvang	N=3.945 (18%)	18%	8%
11	Verdeling naar reden van uitstroom			
12	Verdeling naar type vervolgplek			
13	Mate van terugval	N=7.261 (32%)	34%	17%

#	Indicator (beleidsniveau)	Aangeleverd in H1 2021	Aangeleverd in H2 2020	Aangeleverd in H1 2020
1	Geformuleerd beleid schulden (en concrete activiteiten schulden)	N=41 (N=41)	N=43 (N=43)	n.v.t.
2	Geformuleerd beleid huisuitzettingen (en concrete activiteiten huisuitzettingen)	N=41 (N=41)	N=43 (N=43)	n.v.t.
3	Geformuleerd beleid uitstroom (en concrete activiteiten uitstroom)	N=41 (N=41)	N=43 (N=43)	n.v.t.
4	Aantal directe opvangplekken (en aantal winteropvangplekken) aan de start en het einde van de analyseperiode	N=37 (N=35)	N=36 (N=34)	N=37 (n.v.t.)
5	Aantal langdurige opvangplekken aan de start en het einde van de analyseperiode (incl. onderverdeling < 27 en ≥ 27 jaar)	N=34 (N=31)	N=38 (N=29)	N=30 (N=25)
6	Onderverdeling van de opvangplekken naar grootte van de kamers aan de start en het einde van de analyseperiode	N=34	N=37	N=32
7	Ambitie en realisatie van extra woonplekken in het kader van de Brede Aanpak (incl. onderverdeling < 27 en ≥ 27 jaar)	N=38 (N=24)	N=24 (N=20)	N=17 (N=13)
8	Realisatie van extra woonplekken door prestatieafspraken met woningcorporaties	N=34	N=40	N=19

* Blauw gemarkeerde indicatoren waren facultatief. Over deze indicatoren wordt niet gerapporteerd in deze rapportage

Bijlage C: Projectstructuur

Deze monitor is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van VWS en onder diens aansturing en projectverantwoordelijkheid uitgewerkt. De monitor is opgezet en uitgevoerd in afstemming met een afvaardiging van VNG, VWS, brancheorganisaties en cliëntenvertegenwoordigers. De betrokken organisaties waren vertegenwoordigd in de begeleidingscommissie, die is ingezet voor afstemming en besluiten rondom aanpak en methoden, gezamenlijke taal en de uitkomsten van de monitor. Onderstaand een overzicht van de betrokkenen.

Begeleidingscommissie
Organisatie
VNG-R
VWS
Stichting Zwerfjongeren NL
Straatconsulaat
Vereniging Valente
St. Werkplaats Como
VNG-B
DIVOSA
Aedes
Mind
Jongerenpanel AP DTJ
Deelnemer jongerenpanel AP DTJ

Pilotgroep
Organisatie
Gemeente Alkmaar
Gemeente Enschede
Gemeente Amersfoort
Gemeente Amsterdam
Gemeente Almere
Gemeente Delft
Gemeente Groningen
Gemeente Utrecht
Gemeente Zaanstad
VNG-R
VWS

Karin Lemmens

Director KPMG Health
Mob: + 31 6 12 51 36 83
Lemmens.Karin@kpmg.nl

Ron Huis in 't Veld

Senior Consultant KPMG Health
Mob: + 31 6 57 85 24 16
HuisinVeld.Ron@kpmg.nl

KPMG on social media

KPMG app

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

De naam KPMG en het logo zijn geregistreerde merken die onder licentie worden gebruikt door de zelfstandige ondernemingen die lid zijn van de wereldwijde KPMG-organisatie.